

T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**ERZURUM VALİLİĞİ YATIRIM İZLEME
VE KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI**
2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	9
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	9
8.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	19
9.	EKLER.....	61

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Personel Yapısı	3
Tablo 2 : 2018 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Dağılımı.....	6
Tablo3 : Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması.....	6
Tablo 4: Trafo Kurulumu Yapılan İşler.....	30
Tablo 5: 2018 Yılı Kültür Varlıkları Payı Ödeme Durumu.....	37
Tablo 6: Belediyelerin Önceki Yıllar Borç Listesi.....	38

KISALTMALAR

KHK	:Kanun Hükümünde Kararname
UİGŞ	:Uygulama İşleri Genel Şartnamesi
YFA	:Yeni Fiyat Analizi
YFZ	:Yeni Fiyat Zaptı
YİGŞ	:Yapım İşleri Genel Şartnamesi
YİKOB	:Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Diğer Kurumlar Adına Girişilen Yapım İşlerinden Geçici Kabulü Yapılanların Binalar Hesabına Kaydedilmemesi
2. Ertesi Yıl Bütçesinden Karşılanmak Üzere Yapılan Maaş ve Ücret Ödemeleri İçin Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabının Kullanılmaması
3. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması ve Kıdem Tazminatları Karşılıkları Hesabının Kullanılmaması
4. Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmıyor Olması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Bazı Yapım İşlerinde Yüklenicinin İşini Özenle Yapma Borcunu Yerine Getirmemesi
2. Danışmanlık Hizmet Alımı İşinde İhale Dokümanına Aykırı Olarak Personel Değişikliği Yapılması
3. Enerji Müsaadesi Alınabilmesi İçin Elektrik Dağıtım Şirketince Yapılması Gereken Trafo Kurulumları ve Diğer İlk Yatırım Giderlerinin İdare Bütçesinden Karşılanması ve Söz Konusu Giderlerin Dağıtım Firmasından Talep Edilmemesi
4. Fiyat Farkı Ödemelerinden Ek Kesin Teminat Alınmaması
5. Jeotermal Kaynaklarla İlgili İdare Paylarının Doğruluğunu ve Güvenilirliğini Tespit Edecek Bir Sistemin Olmaması
6. Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Ödenmemesi ya da Geç Ödenmesi
7. Projelendirme Sürecindeki Hatalar Nedeniyle Yapım Sürecinde Anlaşmazlıklar Çıkması
8. Vazgeçilen İmalatların Fiyat Tespitinde Porsantaj Oranının Kullanılmış Olması ve İş Artış Eksilişlerinde Yöntem Paralelliği Bulunmaması
9. Yaklaşık Maliyet Hesap Dokümanlarının Eksiksiz Olarak Düzenlenmemesi

10. Yapı Denetiminin Etkin Olmaması

11. Yapım İŖi Sözleşmesi Kapsamına Yurtdışı Gezisi Hükümü Konulması

12. Yapım İşlerinde Sigorta Bedel ve Sürelerinin Güncellenmemesi

13. Yeni Birim Fiyat Uygulamasında Mevzuatta Yer Alan Usul ve Esasların Uygulanmaması

14. Banka Hesapları Arasındaki Aktarmalarda Diğer Hazır Değerler Hesabı ve Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının Kullanılmaması

15. Vadeli Mevduat Hesaplarından Yapılan Gelir Vergisi Kesintilerinin Muhasebe Kayıtlarında Görünmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'a 6360 sayılı Kanun'un 34'üncü maddesi ile eklenen “*Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı*” başlıklı 28/A maddesi ile Büyükşehir Belediyelerinin bulunduğu illerde genel bütçeli idare olarak Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları kurulmuştur.

674 sayılı KHK'nın 35'inci maddesiyle 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 28/A maddesinde yapılan değişiklikle Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları, 01.09.2016 tarihinden itibaren genel bütçe kapsamındaki idare olmaktan çıkarılarak, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli idareye dönüştürülmüştür. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş ile birlikte 3152 sayılı Kanun'da 703 sayılı KHK ile değişiklik yapılmış, bazı maddeler ilga edilmiştir.

10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin “*Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı*” başlıklı 273'üncü maddesi ile Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin etkin olarak yapılması, izlenmesi ve koordinasyonu, acil çağrı, afet ve acil yardım hizmetlerinin koordinasyonu ve yürütülmesi, ilin tanıtımı, gerektiğinde merkezi idarenin taşrada yapacağı yatırımların yapılması ve koordine edilmesi, temsil, tören, ödüllendirme ve protokol hizmetlerinin yürütülmesi, ildeki kamu kurum ve kuruluşlarına rehberlik edilmesi ve bunların denetlenmesini gerçekleştirmek üzere valiye bağlı olarak kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur.

4 Nisan 2014 ve tarihli 28962 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik'in “*Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları*” başlıklı 5'inci maddesinde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

Mevzuat

3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat Kanunu

5018 sayılı Kamu Yönetimi ve Kontrol Kanunu

YİKOB Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik

112 Acil Çağrı Merkezleri Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu

3213 sayılı Maden Kanunu

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu

5686 sayılı Jeotermal ve Doğal Mineralli Sular Kanunu

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği

Taşınır Mal Yönetmeliği

Şehitlik Yönetmeliği

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Valiye bağlı olarak kurulan özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının teşkilat yapısı 04.04.2014 tarih ve 28962 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik’te düzenlenmiştir. Yönetmelik’in “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinde “b) Başkan: Vali veya valinin görevlendirdiği vali yardımcısını ifade eder.” denilerek Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının sevk ve idaresini yapacak makam belirlenmiştir.

“Teşkilat, Görev, Yetki ve Sorumluluklar” başlıklı 4’üncü maddesine göre Başkanlık

aşağıda belirtilen müdürlüklerden oluşur;

- a) Yatırım İzleme Müdürlüğü.
- b) Rehberlik ve Denetim Müdürlüğü.
- c) Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü.
- ç) 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü.
- d) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü.
- e) Hukuk İşleri Müdürlüğü.
- f) Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğü.

Mezkûr Yönetmelik'in 4'üncü maddesinin devamında;

“(2) Başkanlık bünyesinde valinin onayıyla geçici birimler kurulabilir. Gerektiğinde valinin onayıyla Başkanlığın görevlerini yerine getirmek üzere ilçelerde de geçici birimler kurulabilir. Başkan geçici birimlerin sevk ve idaresini yürütmek üzere birim sorumlusu görevlendirir.

(3) Başkanlığın personel ihtiyacı İçişleri Bakanlığı kadrolarında görev yapan personelden karşılanır.

(4) Vali, bu maddede belirtilen müdürlüklerde ve geçici birimlerde görev yapmak üzere uzman, sözleşmeli personel ve memurları kadro, yer ve unvanlarına bakılmaksızın Başkanlıkta görevlendirmeye yetkilidir.” denilmek suretiyle Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarında kurulması gereken birim müdürlüklerine, kurulabilecek geçici birimlere ve personel ihtiyacının karşılanma usulüne ilişkin bilgi verilmiştir.

Tablo 1: Personel Yapısı

Memur YİKOB	48
Memur 112 ACİL ÇAĞRI MERKEZİ	30
İşçi	2
4/c	1
Geçici görevli memur	23
Geçici görevli işçi	21
Taşerondan kadroya geçen işçi	7
TOPLAM	132

1.3. Mali Yapı

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları, 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile kurulmuştur.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmamakla birlikte, bütçelerinin hazırlanması ve uygulanması ile ilgili hususlar, 30.12.2016 tarih ve 29934 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiş olup, Yönetmelik'te 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan ikincil mevzuattaki bütçe, kesin hesap, sorumluluk, hesap ve kayıt düzeni, muhasebe ve raporlamaya ilişkin benzer hükümlere yer verildiği görülmektedir. Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kıyasen uygulanır.

Bütçenin hazırlanmasında; Başkanlığın hedef ve planları, birimlerin ödenek talepleri, bir önceki yıl gelir gerçekleştirmeleri çerçevesinde öngörülen gelirler ve devredecek nakit imkânları dikkate alınır.

Başkanlıklar hazine yardımı taleplerini de içeren bütçe taslaklarına ilişkin çalışmalarını Mayıs ayının sonuna kadar tamamlar ve bütçe taslaklarını Valinin imzasıyla en geç 15 Haziran tarihine kadar İçişleri Bakanlığına iletir. Başkanlıkların bütçe taslaklarına ilişkin İçişleri Bakanlığı ile Başkanlık yetkilileri arasında görüşmeler yapılabilir.

İçişleri Bakanlığınca uygun görülen hazine yardımı teklifleri gerekçelerini de içerecek şekilde Bakanlık bütçesi ile birlikte Hazine ve Maliye Bakanlığına, yılı yatırım teklifleri ise Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına iletilir.

İçişleri Bakanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisine (TBMM) sunulan yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda yer alan toplam hazine yardımı ödeneği çerçevesinde Başkanlıklar itibarıyla hazine yardımı miktarlarını belirleyerek ilgili Başkanlıklara iletir. TBMM'deki bütçe görüşmelerinde Başkanlıklara yapılacak hazine yardımı ödeneklerinde değişiklik yapılması halinde İçişleri Bakanlığınca Başkanlıklar itibarıyla hazine yardımı miktarları yeniden belirlenerek Başkanlıklara bildirilir. Başkanlıklar bildirilen hazine yardımı miktarlarını dikkate alarak bütçe tekliflerini hazırlar ve Valinin onayına sunar. Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun TBMM Genel Kurulunda kabulünü müteakiben bütçeler Vali tarafından imzalanarak yürürlüğe konulur.

Bütçe, bir metin ile eki cetvellerden oluşur. Bütçe metninde; gelir tahminleri ve bunların hukuki dayanakları, gider tahminleri, harcama yetkisinin devrine ilişkin esaslar, parasal limitler, ödenek kullanımına ilişkin esaslar ve bütçeye ilişkin diğer hususlara yer verilir.

YİKOB bütçesi vali tarafından onaylanmadan uygulanamaz.

Kesin hesap; Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından bütçesine paralel olarak hazırlanarak mali yılın bitimini takip eden mart ayı içerisinde üst yöneticinin incelemesine sunulur. Üst Yönetici kesin hesabı en geç nisan ayının sonuna kadar inceleyip gerekli düzeltmelerin yapılmasını sağlar.

Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından imza edilerek üst yöneticiye sunulan ve üst yönetici tarafından imzalanarak kabul edilen Kesin hesap 15 Hazirana kadar Vali tarafından onaylandıktan sonra kesinleşir.

YİKOB tarafından gerçekleştirilen harcamalarda ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeler, bu belgelerin şekil ve türleri 15.08.2007 tarih ve 26614 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinde belirlenmiştir.

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının bütçe ve muhasebe işlemlerine ait kayıtlar ile bu kayıtlar esas alınarak üretilen tablo ve raporlar, Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından üretilmektedir. Muhasebe hizmetleri, Hazine ve Maliye Bakanlığınca sunulan Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS) kullanılarak kayıt altına alınmaktadır. Diğer işlemler için İçişleri Bakanlığının e- Bakanlık otomasyon sistemi kullanılmaktadır.

Başkanlığın 2018 yılı bütçesinde başlangıç ödenekleri toplamı 13.500.000,00 TL olarak, Başkanlığın 2018 yılı faaliyetlerine ilişkin olarak, 600 Gelirler Hesabı 286.679.139,43 TL, 630 Giderler Hesabı ise 36.879.966,44 TL şeklinde gerçekleşmiştir. Gelirler ile Giderler arasında 249.799.172,99 TL'lik olumlu fark bulunmaktadır.

Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmasının birinci düzeyi açısından dağılımı aşağıda Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2 : 2018 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Dağılımı

BÜTÇE GİDER TÜRÜ	2018	YÜZDESİ
PERSONEL GİDERLERİ	24.114.592,67	8,32%

SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA		
DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	6.747.397,79	2,33%
MAL VE HİZMET ALIMLARI	4.529.011,81	1,56%
CARİ TRANSFERLER	68.827,84	0,02%
SERMAYE GİDERLERİ	254.105.199,50	87,70%
BORÇ VERME	180.000,00	0,06%
TOPLAM	289.745.029,61	100,00%

Başkanlığın Bütçe Giderleri (830 Hesap) 289.745.029,61 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe Giderlerinin % 8,32’i Muhtar Ücretlerini kapsayan Personel Giderleri, %2,33 ‘ü Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri, %1,56’sı Mal ve Hizmet Alımları, %0,02’si Cari Transferler, %87,70 ‘i Sermaye Giderleri, %0,06’sı Borç Verme giderlerinden oluşmaktadır.

Tablo3 : Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması

BÜTÇE GELİR TÜRÜ	2018	Yüzdesi
TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	659.362,04	%0,23
ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	280.773.560,00	%97,94
DİĞER GELİRLER	5.246.228,45	%1,83
TOPLAM	286.679.150,40	%100

Başkanlığın 2018 yılı Bütçe Gelirleri (800 Hesap) 286.679.150,40 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe Gelir kalemlerinin toplam bütçe gelirleri içindeki dağılımına bakıldığında, gelirlerin %0,23’ü Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri, %97,94’ü Alınan Bağış ve Yardımları ile Özel Gelirler, %1,83’ü Diğer Gelirlerden oluşmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kurumun bütçesi ve muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller aynı Kanun’un 28/A maddesinin beşinci fıkrasına dayanılarak hazırlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Bununla beraber, bu yönetmelikte hüküm bulunmayan haller için 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuatının geçerli olacağı belirtilmiştir.

Sözü edilen Yönetmelik, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının (YİKOB)

İlgili mevzuata ve uluslararası standartlara uygun olarak genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde bütçelerini hazırlanmasını öngörmektedir. Ayrıca, malî kaynaklarının yönetilmesi ve kontrolü, hesap ve kayıtların tutulması ve raporlanmasında kullanılacak muhasebe standartlarının ilgili kişilerin bilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenmesi ve raporlanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Başkanlıklar, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hesap planı ve bu hesap planına göre oluşturulan detaylı hesap planını kullanırlar.

Hesap planında yer almamakla birlikte Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planında yer alan her hangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa yönetmelikteki hesap planına hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlık yetkilidir.

Başkanlıkların muhasebe ve raporlama işlemleri, 3/12/2014 tarihli ve 2014/7052 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve 27/5/2016 tarihli ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılır. Bu Yönetmelik'in 485'inci maddesinde YİKOB tarafından hazırlanması gereken mali tabloları belirlenmiştir. Denetim, aşağıda sıralanan mali tablolar üzerinden sonuçlandırılmıştır.

- a) Mizan cetveli
- b) Yevmiye Defteri
- c) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
- d) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 4) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço, faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün

belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 5018 sayılı kanuna tabi olmadığından, bu kanunun tanımladığı şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmamakta olup herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Diğer Kurumlar Adına Girişilen Yapım İşlerinden Geçici Kabulü Yapılanların Binalar Hesabına Kaydedilmemesi

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca diğer kurumlar adına girişilen yapım işlerinden geçici kabulü yapılmış olanların, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlendiği ilgili duran varlık hesabı olan 252 Binalar Hesabına aktarılmadığı görülmüştür.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev ve yetkilerini düzenleyen Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik’in “Yatırım İzleme Ve Koordinasyon Başkanlığının Görev, Yetki ve Sorumlulukları” başlıklı 5’inci maddesinde “Gerektiğinde merkezi idarenin taşrada yapacağı yatırımları yapmak ve koordine etmek,

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülmesi gereken yatırım ve hizmetlerin gerektirdiği araç, gereç, makine, bina ve tesisleri kiralamak,

İlin ihtiyaçları çerçevesinde gerektiğinde her türlü yatırım ve hizmetleri yerine getirebilmek amacıyla, kamu kurum ve kuruluşlarıyla, diğer tüzel kişilerle ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapmak ve ortak projeler yürütmek.” denilmek suretiyle ildeki her türlü kamu yatırımına Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından girişebileceği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabını açıklayan “*Hesabın niteliği*” başlıklı 204’üncü maddesinde;

“Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır.”

hükmü getirilmiştir.

252 Binalar Hesabını açıklayan “*Hesabın niteliği*” ve “*Hesabın işleyişi*” başlıklı 192 ve 193’üncü maddelerinde ise;

“Binalar hesabı, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.

Binalar Hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Bütçeye gider kaydıyla satın alınan binaların maliyet bedeli bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenmesi gereken tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

2) Bütçeye gider kaydıyla gerçekleştirilip yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenen bina yapımına ilişkin tutarlar binanın tamamlanıp geçici kabulün yapılması ile birlikte, bu hesaba borç, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedilir.” denilmektedir.

Mevzuat hükümleri göz önüne alındığında söz konusu yatırımların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenirken geçici kabulü yapıldıktan sonra 252 Binalar Hesabına kaydının gerektiği, 252 Binalar Hesabına kayıt yapıldıktan sonra da 630 Giderler Hesabı kullanılarak adına yatırımı yapılan kamu idaresine devrinin yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Geçici kabulü yapıldığı halde 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilmeye devam edilen miktar 333.681.736,19 Türk Lirası fazla görünmekte ve bu durum mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi üretmesini engellemektedir.

Sonuç olarak, geçici kabul sürecine kadar 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen yapım işlerine ait tutarların, geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte 252 Binalar Hesabına alınarak ilgili kuruma devredilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Başkanlığımızca ihalesi yapılarak geçici kabulü yapılan diğer kurumlar adına yapılan işlere ait 252 Binalar Hesabına alınarak ilgili kurumlara devir işlemi yapılmış olup, bu tarihten sonra günlük olarak takip edilerek söz konusu kaydın yapılarak ilgili kurumlara devir işlemi sağlanacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapılmaya başlandığı belirtilmiştir. Erzurum YİKOB’da diğer kurumlar adına girişilen yapım işlerinden geçici kabulü yapılanların 252 Binalar Hesabında takip edilmemesi bilançonun tam ve doğru bilgi sunmasını engellemektedir.

BULGU 2: Ertesi Yıl Bütçesinden Karşılanmak Üzere Yapılan Maaş ve Ücret Ödemeleri İçin Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabının Kullanılmaması

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca ödemesi yapılan 15 Aralık-14 Ocak muhtar maaşlarına ilişkin olarak, bu ödemelerden 01-14 Ocak kısmına denk gelen kısmının 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı kullanılmadan doğrudan 630 Giderler Hesabı ile giderleştirildiği görülmüştür.

08.06.2005 tarih ve 25839 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 5’inci maddesinde tanımlanan “*Temel Kavramlar*” arasında yer alan dönemsellik ilkesi; kamu idarelerinin faaliyetlerinin, belirli dönemlerde raporlanmasını ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanmasını ifade etmektedir.

162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı ile ilgili olarak Mahalli İdareler Bütçe ve

Muhasebe Yönetmeliği'nin "Hesabın Niteliği" başlıklı 130'uncu maddesinde;

"Bu hesap, kurumlarca mal ve hizmet alımı karşılığı olmak üzere, maddi duran varlık hesaplarını ilgilendirmeksizin yüklenicilere verilen avanslar; ertesi yıl bütçesinden karşılanmak üzere verilen personel avansları ile emanetler hesabına alınan tutarlardan ilgililerine avans olarak ödenen tutarların izlenmesi için kullanılır."

"Hesaba İlişkin İşlemler" başlıklı 131'inci maddesinin (b) fıkrasında ise:

"Ertesi yıl bütçesinden karşılanmak üzere yapılan maaş ve ücret ödemeleri

1) Aralık ayının 15 inde yapılan maaş ve ücret ödemelerinin ertesi yıl 01-14 Ocak dönemine karşılık gelen tutarları bu hesapta izlenir. Yeni mali yılda bu tutarlar, düzenlenecek ödeme emri ile bütçe giderleri hesabına aktarılır. Bu tutarlar yeni yıl bütçesi ödeneklerinden karşılanacağından, avans olarak verildiği yıldan herhangi bir ödenek devri yapılmaz."

hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda, Erzurum Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca 2017 yılının Aralık ayının on beşinde yapılan maaş ve ücret ödemelerinin 2018 yılının 01-14 Ocak dönemine karşılık gelen kısmının 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabında izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "1 Ocak -14 Ocak kısmına gelen muhtar maaşlarının 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler hesabından avans yoluyla ödenmesi konusunda uyarıda bulunmuş olup, 2019 Aralık maaş dönemi itibariyle 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler hesabı kullanılarak ödenecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Söz konusu bulguya herhangi bir itiraz yapılmamış olup, 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler hesabının kullanılacağı ifade edilmiştir. Ancak 2018 yılında bu hesabın kullanılmamış olması mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini zedelemektedir.

BULGU 3: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması ve Kıdem Tazminatları Karşılıkları Hesabının Kullanılmaması

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığında, izleyen dönemlerde ödenmesi muhtemel kıdem tazminatları için 372 Kıdem Tazminatları Karşılığı Hesabı veya 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

27.05.2016 tarih ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe

giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabını düzenleyen "Hesabın niteliği" başlıklı 281'inci maddesinde;

"Bu hesap, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılır."

"Hesabın işleyişi" başlıklı 282'nci maddesinde;

"1) Hesaba ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir."

a) Alacak

1) Vadeleri bir yılın altına düşen ve faaliyet dönemi içerisinde ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı tutarları bu hesaba alacak, 472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Ödenen tazminatlar bu hesaba borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir."

472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabını düzenleyen "Hesabın niteliği" başlıklı 330'uncu maddesinde;

"(1) Bu hesap, ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılır."

"Hesabın işleyişi" başlıklı 331'inci maddesinde;

"(1) Hesaba ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir."

a) Alacak

1) Hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarları bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıkları bu hesaba borç, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir." şeklinde düzenlemeler yer almaktadır.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, izleyen yılda ödenmesi beklenmeyen kıdem tazminatlarının Borç ve Gider Karşılıkları Hesap grubunda yer alan 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında takip edilmesi gerekmektedir. Eğer kıdem tazminatı izleyen yılda ödenecek ise dönem sonu itibariyle 472 Kıdem Tazminatı Hesabına borç, 372 Kıdem Tazminatı Hesabına alacak kaydı yapılmalıdır. Kamu idaresinde yapılan denetimlerde izleyen dönemlerde ödenmesi söz konusu olan kıdem tazminatlarına ait karşılıklar için herhangi bir hesaba kayıt yapılmamıştır.

Sonuç olarak mali tabloların doğruluğu ve güvenilirliği açısından, yukarıda belirtilen açıklamalar doğrultusunda, kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmasının ve ilgili hesaplarda izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "İşçi kıdem tazminatlarıyla ilgili yıllık yapılması gereken 372-472 Kıdem Tazminatları Karşılığı Hesabı kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiş olup, Başkanlığımızda görevli 7 işçimize ait kıdem tazminatları işe girişlerinden itibaren yıl yıl hesaplanıp 372-472 kayıtları muhasebeleştirilmiştir ve 2019 yılı itibariyle kıdem tazminatları her yıl hesaplanıp gerekli muhasebe kayıtları yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapılmaya başlandığı belirtilmiştir. Erzurum YİKOB'da kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmaması ve ilgili hesaplarda izlenmemesi bilançonun tam ve doğru bilgi sunmasını engellemektedir.

BULGU 4: Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmıy Olması

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının mali tablo ve muhasebe kayıtları ile taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların YİKOB'a bildirilmesi sonrası tahakkuk esaslı muhasebe gereği yapılması gereken tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı ve bu payların banka hesabına yatırılmasıyla birlikte emanet hesaplarında izlendiği tespit edilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "*Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanması ve Katkı Payı*" başlıklı 12'nci maddesinde;

"Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının

korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir. Tahsil edilen miktar, il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanır.

...

Bu madde uyarınca tahakkuk eden katkı payları hakkında 1319 sayılı Kanunun üçüncü kısmı hükümleri uygulanır. Katkı paylarına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Bakanlık tarafından belirlenir...

hükmü yer almaktadır.

6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un "Çeşitli Hükümler" başlıklı 3'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında;

"21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür. Bahsedilen kanun hükmü uyarınca toplanan taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı tutarları, defterdarlıklar bünyesinde açılan emanet hesaplarına aktarılır. Toplanan paraların yüzde yirmilik kısmı Kültür ve Turizm Bakanlığının öncelik vereceği projelerde kullanılır. Yıl içinde proje karşılığı tahsis edilmeyen miktar aynı amaçla kullanılmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesine aktarılır. Aktarılan bu miktarları aynı amaçla kullanmak üzere gelecek yıl bütçesine aktarmaya Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilidir."

hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm gereğince, belediyelerce tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca takip edilmesi ve kullanılması gerekmektedir.

Öte yandan, söz konusu tutarların takip ve tahsil işlemleri ile gelir kayıtlarının nasıl yapılacağı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde açıkça düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin işlemleri düzenleyen "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 87'nci ve "Hesabın işleyişi" başlıklı 88'inci maddelerinde;

“a) Gelirlerden alacakların tahakkuk işlemleri

1) İlgili servislerce tahakkuk bordroları ile ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkukları, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kayıtları yapılır. Gün içindeki gelirlerden alacak tahakkukları gün sonuna kadar muhasebe servisine bildirilir. İlgili mevzuatı uyarınca diğer kamu idarelerinden alınması gereken yardımlar, paylar veya benzeri gelirler ile nakden alınacak hasılat ve kâr payları tahakkuk ettiğinde gelirlerden alacaklar hesabına kaydedilir. Bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gereken tutarlar bu hesaba, içinde bulunulan dönemi takip eden dönemlerde tahsili gereken tutarlar ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden alacaklar hesabına kaydedilerek izlenir. Duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonlarında vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba aktarılır. Nitelikleri itibarıyla tahakkuku tahsiline bağlı bütçe geliri olarak yapılan tahsilatlar, bu hesapla ilişkilendirilmez.

...

Hesabın işleyişi

MADDE 88 – (1) Gelirlerden alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

- 1) Gelir tahakkuk tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.*
- 2) Tahakkuktan fazla tahsilatın iadesi gerektiği takdirde, iade edilecek tutar bir taraftan bu hesaba borç, ilgili hesaba alacak; diğer taraftan 810- Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabına borç, 805-Gelir Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.*
- 3) Tecil ve tehiri kaldırılan alacaklardan bu hesaba ilgilendiren tutarlar bu hesaba borç, vadesine göre 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı veya 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.*
- 4) Bu hesapta kayıtlı alacaklar için tahakkuk ettirilen faiz tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.*
- 5) 220-Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inen tutarlar bu hesaba borç, 220-Gelirlerden Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.*

b) Alacak

1) Bu hesapta kayıtlı alacaklardan, nakden veya mahsuben yapılan tahsilat bir taraftan bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

...

denilmektedir.

Belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca, belediyelerin emlak vergisi gelirlerinden taşınmaz kültür varlıklarının korumasına katkı payı adı altında toplanan tutarların muhasebeleştirilmesi işlemlerinde, belediyelerden bildirimler geldiğinde 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 600 Gelirler Hesabının kullanılarak tahakkuk kaydının yapılması, katkı payı banka hesabına yattığında ise gelen tutar 102 Banka Hesabına alınarak ve 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı kapatılarak işlem yapılması gerekmektedir. Gelir ve giderlerin tahakkuk ettirildikleri yılın hesaplarında gösterilmesi, bütçe işlemlerinin ise nakit esasında muhasebeleştirilmesi tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin gereğidir.

Ancak, uygulamada belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların Başkanlığa bildirilmesi sonrası tahakkuk esaslı muhasebe gereği yapılması gereken tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı, payların banka hesabına yatırılmasıyla birlikte emanet hesaplarında izlendiği görülmüştür. Kamu idaresinin işlemleri incelendiğinde 2018 yılı için tahakkuk etmiş olan tutar olarak 2.115.191,96 Türk Lirasıdır. Söz konusu tutar 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıt altına alınmadığı için sadece tahsilat aşamasında mali tablolara yansımaktadır.

Sonuç olarak, belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca belediyelerin emlak vergisi gelirlerinden taşınmaz kültür varlıklarının korumasına katkı payı adı altında toplanarak Başkanlığın emanet hesabında izlenen tutarların temel muhasebe kavramlarına uygun olarak tahakkuk kayıtlarının yapılması, böylece yılı itibariyle kuruma yatırılması gereken toplam katkı payı tutarı ile yatırılan tutarların karşılaştırılmasının sağlanması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Faaliyet Alacakları” başlıklı 85’inci maddesinde;

“12 Faaliyet alacakları

Bu hesap grubu, **gelir olarak tahakkuk ettirilen** ve bir yıl içinde tahsili öngörülen faaliyet alacakları ile verilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Bulgu 7’de belirtildiği üzere Kültür Varlıkları Katkı Payına ait tutarların Başkanlığımızca Emanet Hesabında izlenmesi gerektiği değerlendirildiğinden dolayı söz konusu alacaklar ile ilgili olarak “12 Faaliyet Alacakları” hesapları kullanılmamıştır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında kültür varlıkları katkı paylarının gelir olarak değil emanet olarak izlendiği için tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı ifade edilmişse de 6360 sayılı Kanun ile 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12’nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler YİKOB’lara verilmiştir. Dolayısıyla belediyelerin emlak vergisi gelirlerinden taşınmaz kültür varlıklarının korumasına katkı payı adı altında toplanan tutarların muhasebeleştirilmesi işlemlerinden YİKOB sorumludur.

23.12.2014 tarih 29214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “*Temel Kavramlar*” başlıklı 5’inci maddesinde; tam açıklama, dönemsellik ve tutarlılık kavramları;

“Tam açıklama: Mali tablolar, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenir.

Dönemsellik: Kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır.

Tutarlılık: Muhasebe uygulamalarının, faaliyet ve bütçe uygulama sonuçlarının ve bunlara ilişkin yorumların birbirini izleyen dönemlerde tutarlı bir şekilde karşılaştırılabilirliğinin sağlanması esastır. Uygulanan muhasebe politikalarının değişmesi durumunda, değişikliklerin ve mali etkilerinin mali tablo dipnotlarında açıklanması zorunludur.” şeklinde açıklanmıştır. Buna göre mali tablolar yeterli ölçüde açık ve anlaşılır olmalıdır.

Kültür katkı paylarının sadece tahsilat aşamasında muhasebe kayıtlarında yer alması tahakkuk esaslı muhasebe sistemine aykırılık teşkil etmektedir. Muhasebenin tahakkuk esaslı, birden fazla muhasebe dönemini etkileyen işlemlerin kaydedilmesi ve raporlanması için uygun bir ortam oluşturur. Gelir ve giderlerin tahakkuk ettirildikleri yılın hesaplarında gösterilmesi, bütçe işlemlerinin ise nakit esasında muhasebeleştirilmesi tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin gereğidir.

Dolayısıyla, bulguda ayrıntısıyla belirtildiği üzere belediyelerden bildirimler geldiğinde tahakkuk kaydının yapılması, katkı payı banka hesabına yattığında ise ilgili hesaplara kayıtların yapılması gerekmektedir.

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Bazı Yapım İşlerinde Yüklenicinin İşini Özenle Yapma Borcunu Yerine Getirmemesi

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının yapım işleri ile ilgili olarak yapılan fiili fiziki denetimlerde, bazı yapım işlerinde hatalı ya da kusurlu işçilikler ile kalitesiz malzeme kullanımı sebebiyle yüklenicinin işini özenle yapmadığı görülmüştür.

Yüklenicinin özen sorumluluğu 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu' nun Eser Sözleşmesi Yüklenici Borçları hakkında düzenleme getiren 471'inci Maddesinde:

“Yüklenici, üstlendiği edimleri iş sahibinin haklı menfaatlerini gözeterek, sadakat ve özenle ifa etmek zorundadır. Yüklenicinin özen borcundan doğan sorumluluğunun belirlenmesinde, benzer alandaki işleri üstlenen basiretli bir yüklenicinin göstermesi gereken meslekî ve teknik kurallara uygun davranışı esas alınır.”

şeklinde açıklanmıştır.

Buna göre, yüklenici o alanda faaliyet gösteren işin uzmanı, makul ve dürüst bir kişinin göstermesi gereken özenli davranışı göstermek zorundadır.

Yüklenicinin özen sorumluluğuna ilişkin YİĞŞ' nin 14'üncü Maddesinin 3'üncü Fıkrasında ise : *“(3) Yüklenici, üstlenmiş olduğu işleri, sorumlu bir meslek adamı olarak fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapmayı kabul etmiş olduğundan, kendisine verilen projeye ve/veya teknik belgelere göre işi yapmakla, bu projenin ve/veya teknik belgelerin iş yerinin gereklerine, fen ve sanat kurallarına uygun olduğunu, ayrıca işin yapılacağı yere, kullanılacak her türlü malzemenin nitelik bakımından yeterliliğini incelemiş, kabul etmiş ve bu suretle işin teknik sorumluluğunu üstlenmiş sayılır. Bununla birlikte yüklenici, kendisine verilen projelerin ve/veya şartnamelerin, teslim edilen işyerinin veya malzemenin veyahut talimatın, sözleşme ve eklerinde bulunan hükümlere aykırı olduğunu veya fen ve sanat kurallarına uymadığı hususundaki karşı görüşlerini teslim ediliş veya talimat alışı tarihinden başlayarak on beş gün*

içinde (özelliği bakımından incelenmesi uzun sürebilecek işlerde, yüklenicinin isteği halinde bu süre idarece artırılabilir) idareye yazı ile bildirmek zorundadır. Bu sürenin aşılması halinde yüklenicinin itiraz hakkı kalmaz. Yüklenicinin iddia ve itirazlarına rağmen, idare işi kendi istediği gibi yaptırdığı takdirde yüklenici, bu uygulamanın sonunda doğabilecek sorumluluktan kurtulur.”

denilmektedir.

Keza işin belli kısımları kalitesiz malzeme kullanılması ya da kötü işçilik nedeniyle bozuk ya da noksan yapılmışsa ve malzeme yüklenici tarafından sağlanmışsa, TBK madde 472/1 hükmüne göre “... malzemenin ayıplı olması yüzünden iş sahibine karşı, satıcı gibi sorumludur.”

Bu hükümle bir taraftan malzemenin bozukluklarına karşı sağlama sorumluluğu düzenlenirken diğer taraftan yüklenicinin malzemeyi tedarik ederken göstereceği özen de söz konusu edilmektedir. Yüklenici ihale dokümanında kararlaştırılan cins ve kaliteden daha aşağı kalitede malzeme kullanamaz.

YİĞŞ madde 15/6 ‘ da : “(6) Yüklenici tarafından fen ve sanat kurallarına aykırı olarak kusurlu yapıldıkları anlaşılan iş kısımlarını yıktırıp yükleniciye yeniden yaptırmak hususunda yapı denetim görevlisi yetkilidir. Yüklenici, bu konuda kendisine yazılı olarak verilen talimat üzerine, belirlenen süre içinde söz konusu iş kısımlarını ayrıca bir bedel istemeksizin yıkip yeniden yapmak zorundadır. Bu hususta bir gecikme olursa sorumluluğu yükleniciye aittir.”

Madde 23’ te : “Yüklenici projelerde kendiliğinden hiç bir değişiklik yapamaz. Proje ve 11 şartnamelere uymayan, eksik ve kusurlu oldukları tespit edilen işleri yüklenici, yapı denetim görevlisinin talimatı ile belirlenen süre içinde bedelsiz olarak değiştirmek veya yıkip yeniden yapmak zorundadır. Bundan dolayı bir gecikme olursa sorumluluğu yükleniciye aittir. Bununla birlikte, yüklenici tarafından proje ve şartnameden farklı olarak yapılmış olan işlerin, fen ve sanat kurallarına ve istenen özelliklere uygun oldukları idarece tespit edilirse, bu işler yeni durumları ile de kabul edilebilir. Ancak bu takdirde yüklenici, daha büyük boyutta veya fazla miktarda malzeme kullandığını ve daha fazla emek harcadığını öne sürerek fazla bedel isteyemez. Bu gibi hallerde hakediş raporlarına, proje ve şartnamelerde gösterilen veya yazılı talimatla bildirilen boyutlara göre hesaplanmış miktarlar yazılır. Bu şekilde yapılan işlerin boyutları, emeğin değeri ve malzemesi daha az ise bedeli de ona göre ödenir.”

Madde 25/1 ' de : (1) *Taahhüt konusu yapım işinin her türlü sorumluluğu, kesin kabul işlemlerinin idarece onaylanacağı tarihe kadar tamamen yükleniciye aittir. Yüklenici, gerek malzemenin şartnameye uygun olmamasından ve gerekse yapım işlerinin kusur ve eksiklerinden dolayı, idarece gerekli görülecek bütün onarım ve düzeltmeler ile sürekli bakım işlerini kendi hesabına derhal yapmak zorundadır. Yüklenici bu zorunluluğa uymadığı takdirde, idare, kendisinden bir yazı ile yükümlülüklerini yerine getirmesini isteyecektir. Bu talimatın yükleniciye tebliği tarihinden başlamak üzere işin özelliğine göre, talimat yazısında idarece daha uzun bir süre verilmemişse, yüklenici on gün içinde yükümlülüklerini yerine getirmeye fiilen başlamadığı veya başlayıp da belirlenen süre içinde teknik gereklerine göre işi bitirmediği takdirde idare, söz konusu onarım, düzeltme ve bakım işlerini, bütün giderleri yükleniciye ait olmak üzere 4734 sayılı Kanunda gösterilen usullerden biri ile yaptırabilir. İdare bu işler için yüklenicinin teminatından veya varsa diğer alacaklarından ödeme yapmaya yetkilidir.*”

hükümleri yer almaktadır.

Öte yandan 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun “*Yasak fiil ve davranışlar*” başlıklı 25'inci maddesinde de;

“ ...

c) *Sözleşme konusu işin yapılması veya teslimi sırasında hileli malzeme, araç veya usuller kullanmak, fen ve sanat kurallarına aykırı, eksik, hatalı veya kusurlu imalat yapmak.*

...”

hükmü getirilmiş, aynı Kanunun 27'nci maddesinde Yüklenicilerin ceza sorumluluğu, 28' inci maddesinde Görevlilerin ceza sorumluluğu ve 31'inci maddesinde de Yapı denetim görevlilerinin sorumluluğu düzenlenmiştir.

Örnek;

Erzurum Aziziye 24 Derslikli İmam Hatip Lisesi ve 200 Kişilik Öğrenci Yurdu Yapım İşinde,

-Okul ve yurt binasının gerek dış cep dış cephe gerekse iç cephelerinin boyasının özenle yapılmaması

- Islak hacimlerde porselen karo yerine seramik karo kullanılması

- Tezgahlarda mermer yerine mermerit kullanılması
- Dış cephede çatlaklar ve bozulmalar bulunması
- Pencerelerin denizliklerinin düzgün görüntü vermemesi, simetrisinin sağlanmamış olması
- Kilit parke taşları ve olukların düzenli olmaması
- Süpürgeliklerin kırık bozuk olması
- Pencere güneş kırıcılarının özensiz takılması

112Acil Çağrı merkezi yapım işinde,

- İç ve dış cephe boyasının özensiz yapılması
- Dış cephede bozulmalar olması
- Bina etrafını 90 cm eninde saran karoların kırık bozuk ve düzensiz olması
- Pencere ve kapı fitillerinin özenle takılmaması
- Ana girişte otomatik röntgen taramalı döner kapı yerine fotoselli kapı kullanılması

Tüm bu düzenlemeler yüklenicinin özen borcunu biçimlendiren ve özen sorumluluğunun yerine getirilip getirilmediğinin tespitinde ölçü olarak kabul edilen kurallardır. Yüklenicinin sözleşmeye taraf olarak bu kurallara uygun şekilde yapım işini yürütüp teslim borcunu yerine getirmeyi taahhüt ettiği kabul edilirken, İdarenin ise bu kuralların yerine getirilip getirilmediği hususunda sorumluluğu bulunmaktadır.

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca yaptırılan yapım işlerine ilişkin olarak, belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca yüklenicinin sözleşme konusu işi sözleşmeye uygun şekilde yürütüp teslim borcunu yerine getirmesi, idarenin ise sözleşme konusu işin yapılması veya teslimi sırasında fen ve sanat kurallarına aykırı, eksik, hatalı veya kusurlu imalat yapılmasını engelleyecek tedbirleri alarak yüklenicinin sözleşmeden doğan edimlerini tam olarak yerine getirmesini sağlaması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Raporda örnek olarak verilen, Erzurum Aziziye 24 Derslikli İmam Hatip Lisesi ve 200 Kişilik Öğrenci Yurdu Yapım İşinde belirlenen kusur ve noksanlıklardan;

Islak hacimlerde porselen karo yerine seramik karo yapılması ve tezgâhlarda mermer yerine mermerit yapılması idarenin bilgisi dâhilinde yapılmıştır. Geçici Kabul Heyeti tarafından

kabul edildiği için Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 23. Maddesi kapsamında mukayese hesabı yapılarak yüklenicinin hesabından kesilmiştir.

Okul ve yurt binasındaki boya kusurları, pencere denizlikler, kilit parke taşı-oluklar ile süpürgelik ve pencere güneş kırıcıları gibi hatalı kusurlu ve eksik işler, Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 24. Maddesi kapsamında, idare tarafından yüklenici namı hesabına yaptırılmış ve yüklenicinin kesin hesabından kesilmiştir.

Erzurum 112 Acil Çağrı Merkezi Yapım İşleri;

Aynı şekilde 112 Acil Çağrı Merkezi binasında ortaya çıkan imalat hatalarının bir kısmı düzeltilmiş, geriye kalanlar için yükleniciden kesin hesapta nefaset kesintisi yapılarak tahsil edilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında sadece bulguda örnek olarak verilen işlere ilişkin düzeltmelerin yapıldığını ifade etmiştir. Oysa bulgu tüm işlerde olmasa da bazı başka işlerde de işin ifasına ilişkin özen borcuna işaret etmektedir. Bu nedenle, yüklenicinin sözleşme konusu işi sözleşmeye uygun şekilde yürütüp teslim borcunu yerine getirmesi, idarenin ise sözleşme konusu işin yapılması veya teslimi sırasında fen ve sanat kurallarına aykırı, eksik, hatalı veya kusurlu imalat yapılmasını engelleyecek tedbirleri alarak yüklenicinin sözleşmeden doğan edimlerini tam olarak yerine getirmesini sağlaması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 2: Danışmanlık Hizmet Alımı İşinde İhale Dokümanına Aykırı Olarak Personel Değişikliği Yapılması

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen İl Milli Eğitim Müdürlüğü Teknik Danışmanlık Hizmeti Alımı işinde, yüklenicinin sözleşme hükümlerine aykırı olarak personel değişikliğine gittiği tespit edilmiştir.

Belli istekliler arasında ihale edilen işe ait idari şartnamede, teknik değerlendirmenin yönetici kadrosu ve teknik personel için mesleki deneyim süreleri üzerinden yapılacağı belirtilmektedir. Bu kapsamda, mimar ve harita mühendisi unvanlı personele ilişkin süreler ve bu süreler için teknik değerlendirme esnasında verilecek puanlar şu şekilde gösterilmiştir:

“Genel Nitelikler: 5-10 yıl için 0,5 puan, 10 yıl ve üzeri 1,25 puan (Mimar ve Harita Mühendisi)

İş İçin Uygunluk: 3-5 yıl için 1 puan, 5 yıl ve üzeri için 3 puan (Mimar ve Harita Mühendisi)

Teknik Personelin Sahip Olması Gereken Asgari Nitelikler: Genel deneyim 5 yıl, benzer işlerde deneyim 3 yıl”

İşe ait sözleşmenin “*Personelin Görevden Alınması*” başlıklı 37’nci maddesi;

“İdarenin yazılı onayı alınmadıkça teknik personelde herhangi bir değişikliğe gidilmeyecektir. Danışmanın makul kontrolü dışındaki herhangi bir nedenden ötürü personelde değişikliğe gidilmesi gerektiği takdirde, danışman bu elemanların yerine aynı ya da daha üstün niteliklere sahip elemanlar görevlendirilecektir.” şeklinde düzenlenmiştir.

İhale komisyonunca yapılan teknik değerlendirmeden 100 tam puan alarak ihaleyi kazanan firma, sözleşmenin imzalanmasından kısa bir süre sonra teknik personel değişikliğine gitmek için idareye dilekçe vermiştir (sözleşme tarihi 24.05.2018, dilekçe tarihi 18.06.2018’dir). Yapılan incelemede, mimar ve harita mühendisi unvanlarına ait değişikliklerde göreve yeni başlayan personelin görevden ayrılan personele nazaran daha kısa süreli mesleki deneyime sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca mimar unvanlı bir personelin özgeçmiş formunda mesleki deneyimine yönelik olarak 2014 yılından bu yana yüklenici firmada çalıştığı belirtilmesine rağmen SGK sigortalı işe giriş bildirgesindeki iş başlangıcı tarihi 09.06.2018’dir. Yüklenicinin personel değişikliğine ilişkin gerekçesi ise görevden ayrılacak teknik personelin başka şehirlerde ikamet etmekte olmasıdır. Göreve yeni başlayan teknik personelin ihale aşamasında bildirilmesi halinde, yüklenicinin alacağı teknik puan düşeceğinden, ihalenin başka bir istekli üzerinde kalma ihtimali oluşmaktadır. Mevcut durumda, yüklenicinin yüksek teknik puan alıp ihaleyi kazanabilmek için deneyimli teknik elemanları çalıştırmayı taahhüt etmesine rağmen sözleşme imzalanmasından kısa bir süre sonra personel değişikliğine başvurduğu anlaşılmaktadır.

İhale dokümanına uygunluğun sağlanması ve Milli Eğitim Bakanlığı’nın Erzurum’da gerçekleştirdiği yatırım harcamalarındaki teknik müşavirliğin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi bakımından, idarenin ihale sonucunu doğrudan etkileyen teknik personelin mesleki deneyimi hususuna riayet etmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Başkanlığımızca 25.04.2018 tarihinde ihalesi yapılan Erzurum İl Milli Eğitim Müdürlüğü Teknik Danışmanlık Hizmetleri İşinin 24.05.2018

tarihinde sözleşmesi yapılmış olan yüklenicisi Renktaş Mimarlık Mühendislik Ltd.Şti, 08.06.2018 tarihli dilekçesinde değiştirmek istediği teknik personellere ait bilgileri sunarak teknik personel değişikliğinin onaylanmasını talep etmiştir. Yüklenicinin bu talebinin işin kontrollük görevini yürüten Erzurum İl Milli Eğitim Müdürlüğünce değerlendirilmesi için; Başkanlığımızın 18.06.2018 tarih ve 12021 sayılı yazısı ile kuruma bildirilmiştir. Ancak söz konusu talep, İhale dokümanında belirtilen kriter ve hükümlere uygun görülmediğinden Başkanlığımızın 09.08.2018 tarih ve 15305 sayılı yazısı ile kabul edilmemiştir. İhale dokümanına uygunluğun sağlanması ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın Erzurum'da gerçekleştirdiği yatırım harcamalarındaki teknik müşavirliğin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi bakımından, idarenin ihale sonucunu doğrudan etkileyen teknik personelin mesleki deneyimi hususuna riayet edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak idare tarafından yükleniciye hitaben 09.08.2018 tarih ve 15305 sayılı yazı, denetim esnasında yapılan tespit üzerine hazırlanmıştır. Söz konusu danışmanlık hizmet alımında, ihale dokümanında belirtilen koşullara uygunluğun sağlanması idarece resen dikkate alınmalıdır.

BULGU 3: Enerji Müsaadesi Alınabilmesi İçin Elektrik Dağıtım Şirketince Yapılması Gereken Trafo Kurulumları ve Diğer İlk Yatırım Giderlerinin İdare Bütçesinden Karşılanması ve Söz Konusu Giderlerin Dağıtım Firmasından Talep Edilmemesi

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığında anahtar teslim yapım işlerinde, enerji müsaadesi alınabilmesi için elektrik dağıtım şirketince yapılması gereken trafo kurulumları ve diğer ilk yatırım giderlerinin kurum bütçesinden ödendiği, söz konusu giderlerin dağıtım firmasından talep edilmediği görülmüştür.

30.03.2013 tarih 28603 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "*Tanımlar ve Kısaltmalar*" başlıklı 3'üncü maddesinde:

"...

e) Dağıtım şirketi, belirlenen bir bölgede elektrik dağıtımını ile iştirak eden tüzel kişiyi

f) Dağıtım tesisi, iletim tesislerinin ve dağıtım gerilim seviyesinden bağlı üretim ve tüketim tesislerine ait şalt sahalarının bittiği noktadan sonraki nihayet direğinden, alçak gerilim seviyesinden bağlı tüketicilerin yapı bina giriş noktalarına kadar, bina giriş ve sayaç

arası hariç, elektrik dağıtımı için teçhiz edilmiş tesis ve teçhizat ile dağıtım şirketince teçhiz edilen ya da devralınan sayaçları

...

ifade eder”

denilmektedir. Dolayısıyla enerjinin bina giriş noktalarına kadar getirilmesi dağıtım şirketlerinin uhdesindedir.

Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'nin “*Tanımlar ve kısaltmalar*” başlıklı 3'üncü maddesinde, bağlantı hattı ve bağlantı noktası;

“Bağlantı hattı: Tüketicilerin iç tesisatını dağıtım şebekesine bağlamak için gerekli ve bu Yönetmelik kapsamında belirtilen mesafe sınırları dâhilinde olan; AG'den bağlı tüketiciler için yapı bina giriş noktasından itibaren dağıtım şebekesine kadar, OG'den bağlı tüketiciler için tüketicinin şalt sahasının bittiği noktadan itibaren dağıtım şebekesine kadar olan hattı,

Bağlantı noktası: İletim tesislerinin ve dağıtım gerilim seviyesinden bağlı üretim ve tüketim tesislerine ait şalt sahalarının bittiği noktadan sonraki nihayet direğini ve alçak gerilim seviyesinden bağlı tüketicilerin yapı bina giriş noktasını ifade eder.”

şeklinde açıklanmıştır.

Bahsi geçen Yönetmeliğin “*Dağıtım Tesisleri*” başlıklı 15'inci maddesinde “*Dağıtım sistemine bağlı tüketiciler açısından, bağlantı noktasından kullanım yerine kadar olan tesis ve teçhizat tüketicinin mülkiyetindedir. Bağlantı noktası dahil olmak üzere bağlantı noktasından itibaren hattın geri kalan kısmı dağıtım tesisidir.*” denilmektedir.

Ayrıca Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'nin “*Bağlantı Görüşü*” başlıklı 10/A maddesinde;

“(1) Gerçek veya tüzel kişilerin, dağıtım sistemine bağlantı talebinin dağıtım şirketi tarafından bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde karşılanması esastır.

(2) Bağlantı için yapılan başvuru, dağıtım şirketi tarafından, 4 üncü madde ile bu maddede yer alan hükümler çerçevesinde dağıtım sisteminin mevcut durumuna göre genişleme yatırımı veya yeni yatırımın gerekli olması hususları da dikkate alınarak değerlendirilir.

...

b) Başvuru sahibinin, bağlantı görüşünde yer verilen öngörülen bağlantı süresine/tarihine itiraz hakkı saklı olup, bu konuda Kuruma başvuru yapılabilir. Başvuru, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Kurum tarafından değerlendirilir. Dağıtım şirketi tarafından verilen görüşe ilişkin gerekçelerin Kurum tarafından uygun görülmemesi halinde, Kurumun belirleyeceği sürede bağlantı yapılır.

c) Başvuru sahibinin (b) bendi kapsamında haksız bulunması veya bağlantı talebinin karşılanabilmesi için dağıtım şirketi tarafından bildirilen sürenin başvuru sahibi tarafından uzun bulunması ve bağlantı talebinin dağıtım şebekesi yapılarak karşılanabilir olması halinde gerekli yatırım 21 inci madde kapsamında başvuru sahibi tarafından üstlenilebilir.” denilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin “Bağlantı Hattı” başlıklı 10/B maddesinde ise “Kullanıcının bağlantısı için gerekli olmakla birlikte bağlantı hattı dışında kalan dağıtım tesisi kapsamındaki tesisler dağıtım şirketlerince tesis edilir. Bu kapsamdaki tesisler için 21 inci madde çerçevesinde işlem yapılabilir.” denilmektedir.

Bahsi geçen Yönetmeliğin “Dağıtım Varlıkları” başlıklı 21’inci maddesinde

“(1) Üretim ve tüketim tesislerinin dağıtım sistemine bağlanabilmesi veya dağıtım sistemine bağlı üretim ve tüketim tesislerinin güç artışı taleplerinin karşılanabilmesi için, sistem kullanımı açısından kapasitenin yetersiz olması nedeniyle, genişleme yatırımı veya yeni yatırım yapılmasının gerekli olduğu hallerde, söz konusu yatırım dağıtım şirketi adına, bağlantı yapmak isteyen veya güç artışı talep eden gerçek veya tüzel kişi tarafından ilgili mevzuat kapsamındaki teknik standartlar sağlanarak yapılabilir veya finanse edilebilir.

(2) Başvuru sahibinin gerekli dağıtım şebekesinin yapımını üstlenmeyi tercih etmesi durumunda; dağıtım şirketi ile başvuru sahibi arasında, ilgili dağıtım tesisine ilişkin finansman ve bağlantı koşulları gibi hususların düzenlendiği tesis yapım sözleşmesi imzalanır. Bu durumda söz konusu dağıtım tesisinin projesinin hazırlanması başvuru sahibinin sorumluluğunda olup, projenin hazırlanabilmesine ilişkin etüt için gerekli olan tüm bilgiler dağıtım şirketi tarafından sağlanır. Finansman yönteminde ise dağıtım şirketi ile başvuru sahibi arasında tesis edilecek dağıtım varlıklarının maliyetinin finanse edilmesine ilişkin koşullarının yer aldığı bir sözleşme imzalanır. Bu yöntemde proje hazırlama sorumluluğu dağıtım şirketine aittir.

(3) Bu durumda gerçekleşen yatırıma ait bedel, dağıtım şirketi tarafından bağlantı görüşünde verilen bağlantı talebinin karşılanabileceği tarihteki yıl içerisinde en fazla on iki aylık eşit taksitle, yatırımı yapan veya finanse eden gerçek veya tüzel kişiye, muhataba ulaşamaması halinde tesisin bulunduğu yerdeki en yakın banka ya da PTT şubesine, hak sahip veya sahipleri adına yatırımlar olarak ödenir. Dağıtım tesisinin geçici kabulünün, dağıtım şirketinin bağlantıyı karşılayabileceğini öngördüğü tarihten sonra yapılması halinde ödeme geçici kabulün yapıldığı tarihi takip eden yıl içerisinde yapılır. Söz konusu dağıtım tesisinin bulunduğu yerlere ilişkin kamu yararı, irtifak hakkı tesisi veya devir kararının veya orman kesin ve/veya ön izin belgesinin alındığı tarihte, geri ödemenin yapılacağı yıla kadar alınmamış olması halinde ise ödeme, bu kararların ve/veya ilgili resmi izinlerin alındığı yılı takip eden yıl içerisinde yapılır. Dağıtım şirketi ilgili dağıtım tesisini, varlık kayıtlarına ödemenin yapıldığı tarihte ekler.

...

(5) Bu madde hükümleri uyarınca yapılan dağıtım tesisinin geçici kabulünün yapıldığı ayı takip eden aydan itibaren, geri ödemenin yapılacağı ilk taksit tarihine kadar geri ödemesi yapılmamış tutar Tüketici Fiyat Endeksi oranında güncellenir. Vadesinde geri ödemesi yapılmamış taksitlere ilişkin tutara, vade tarihinden itibaren 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun hükümlerine göre belirlenen kanuni faiz oranı uygulanır.”

denilmektedir.

Mevzuat hükümlerine göre dağıtım sistemine bağlantının, dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından karşılanması esastır. Ancak mevcut durum çerçevesinde genişleme yatırımı veya yeni yatırımın söz konusu olması halinde talep sahibince dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiye bağlantı talebinin karşılanabileceği makul süre sorulur. Başvuru sahibi tarafından sürenin uzun bulunması halinde gerekli yatırım başvuru sahibi tarafından üstlenilebilir. Bu durumda mülkiyet ve kullanım hakları ile finansman koşullarının yer aldığı bağlantı anlaşması ve tesis yapım anlaşması imzalanması gerekmektedir. Yönetmelik hükümlerine göre yapılan harcamanın, dağıtım şirketi tarafından ilgili yatırımın yapılacağı yıl içinde en fazla 12 eşit taksitle yatırımı yapan gerçek veya tüzel kişiye ödenmesi gerekmektedir. Ayrıca yapılan harcamanın geçici kabulü takip eden aydan ilk taksit ayına kadar TÜFE oranında güncellenmesi gerekmektedir.

Dolayısıyla enerjinin bina giriş noktalarına kadar getirilmesi dağıtım şirketlerinin uhdesinde olmasına rağmen dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi adına bu yatırımın yapılması mevzuata göre mümkündür. Ancak bu durum istisnadır ve yukarıda açıklanan şartların gerçekleşmesi halinde yapılma imkânı vardır.

İdare bütçesinden anahtar teslim proje kapsamında ihale edilerek veya iş artışı kapsamında yapılan ve yaklaşık maliyetleri ve tenzilat oranları aşağıdaki listede belirtilen okullara enerji alınabilmesi için gerekli olan trafoların ilgili dağıtım şirketince karşılanması gerekmesine rağmen dağıtım şirketinin ilgili yatırımı daha sonraki yıllarda gerçekleştirebileceğini bildirmesi sonucu söz konusu trafolar İdarece yaptırılmıştır. Ancak mevzuatın öngördüğü tesis yapım anlaşmasının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak dağıtım şirketince yapılması gereken trafo kurulumları ile diğer ilk yatırım giderlerinin ilgili dağıtım şirketince karşılanması gerekmekte olup, Başkanlığın söz konusu ödemelere ilişkin tahsilat sürecini takip ederek, tahsilatı sağlayacak girişimlerde bulunması gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 4: Trafo Kurulumu Yapılan İşler

İHALE KAYIT NO	İŞİN ADI	TRAFO YAKLAŞIK MALİYET	İHALE TENZİLAT (%)	SONUÇ
2016/202244	Erzurum Köprüköy İlçesi Emniyet Müdürlüğü Hizmet Binası İşİ	76.983,00 ₺	31,43	52.787,28 ₺
2016/14416	Erzurum Palandöken Abdurrahman Gazi Mah. 24 Derslikli Orta Okul Ve Çevre Düzenlemesi İşİ	69.077,00 ₺	28,98	49.056,23 ₺
2016/178033	Erzurum Aziziye 16 Derslikli Mesleki Ve Teknik Lise, Çevre Düzenlemesi Yapım İşİ	78.781,00 ₺	32,79	52.948,61 ₺
2016/116893	Erzurum İspir 16 Derslik Mesleki Ve Teknik Lise, 100 Kişilik Öğrenci Yurdu İnşaatı Ve Çevre Düzenlemesi İşİ	77.720,00 ₺	30,53	53.990,80 ₺
2016/503508	Palandöken 24 Derslikli Anadolu Lisesi Ve Çevre Düzenlemesi Yapılması	98.540,00 ₺	29,99	68.987,67 ₺
2016/548622	Karaçoban 16 Derslikli İmam Hatip Lisesi İle 100 Kişilik Öğrenci Yurdu Yapım İşİ	64.086,00 ₺	30,05	44.828,38 ₺
2017/468427	Köprüköy 12 Derslikli İmam Hatip Ortaokulu, 100 Kişilik Pansiyon Ve Spor Salonu Yapım İşİ	155.475,49 ₺	25,12	116.424,49 ₺

2017/27155	Çat Şobeçayır Mah.9 Derslikli İlkokul Ve 4 Dairelik Lojman Yapım İşi	32.293,00 ₺	29,73	22.692,29 ₺
2018/155954	Karaçoban Erenler Mah. 8 Derslikli İlk Öğretim Okulu Yapım İşi	53.205,07 ₺	16,90	44.212,55 ₺

505.928,30

Kamu idaresi cevabında; “İlgili dağıtım şirketinden trafo maliyetlerinin güncel bedellerinin karşılanması ve devir işlemlerinin yapılması için protokol yapılmak üzere gerekli işlemler başlatılmıştır. Başkanlığımızca işlemlerin sonuçlanması için gerekli takip yapılacak olup, ayrıca bundan sonra yapılacak tüm trafo imalatları için öncelikli olarak protokoller yapıldıktan sonra imalatlara başlanılacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresinin vermiş olduğu cevapta bulgu doğrultusunda gerekli işlemlerin yapılmaya başlandığı ifade edilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Fiyat Farkı Ödemelerinden Ek Kesin Teminat Alınmaması

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca ihalesi gerçekleştirilen Yakutiye Ömer Nasuhi Bilmen 16 Derslikli Ortaokul Yapımı ve Çevre Düzenlemesi İşinde, sözleşmede öngörülen fiyat farkı ödemelerinden ek kesin teminat kesintisinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun “*Ek Kesin Teminat*” başlıklı 12'nci maddesi;

“*Fiyat farkı ödenmesi öngörülerek ihale edilen işlerde fiyat farkı olarak ödenecek bedelin, sözleşme bedelinde artış meydana gelmesi halinde bu artış tutarının % 6 'sı oranında teminat olarak kabul edilen değerler üzerinden ek kesin teminat alınır. Fiyat farkı olarak ödenecek bedel üzerinden hesaplanan ek kesin teminat hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle de karşılanabilir.*” şeklinde düzenlenmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin “*Ek Kesin Teminat*” başlıklı 18.6'ncı maddesinde ise;

“*Hukuki bir zorunluluk ya da gereklilik bulunmamasına rağmen, 4734 sayılı Kanununun 43 üncü maddesinde öngörülen oranlar dikkate alınarak hesaplanan tutarın üzerinde kesin teminat veren istekliye, 4735 sayılı Kanun kapsamında yüklenici sıfatıyla fiyat farkı veya iş*

artışı şeklinde ödeme yapılacak olması halinde, ek kesin teminat tutarı verilen kesin teminat tutarı dikkate alınarak belirlenir.” denilmektedir.

Bahse konu mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, idarelerin fiyat farkı ödemelerinden ek kesin teminat almasının zorunlu olduğu, ancak bu teminat tutarının belirlenmesinde yüklenicinin sözleşme imzalanmadan önce vermiş olduğu kesin teminat tutarının dikkate alınması gerektiği anlaşılmaktadır. Sözleşme bedelinin yüzde 6’sı kadar kesin teminat vermiş olan yükleniciye yapılacak fiyat farkı ödemelerinden yine yüzde 6 oranında ek kesin teminat alınması gerekmektedir. Bulguya konu edilen yapım işinin sözleşme bedeli 4.041.000,00 Türk Lirası, teminat tutarı ise 242.500,00 Türk Lirasıdır. Fiyat farkı tutarı ise 296.678,90 Türk Lirası olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla kesin teminatın aşıldığı seviyeden itibaren yapılacak fiyat farkı ödemelerinden ek kesin teminat alınmalıdır.

İhaleye ait sözleşme bedeli, yüklenicinin vermiş olduğu kesin teminat tutarı ve mevzuat hükümleri göz önüne alındığında, teminatı aşan fiyat farkı ödemelerinden ek kesin teminat alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "İhalesi Başkanlığımızca yapılan Yakutiye Ömer Nasuhi Bilmen 16 Derslikli Ortaokul ve Çevre Düzenlemesi Yapım İşinin fiyat farklarına esas olarak ek kesin teminat yükleniciden tahsil edilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında da kabul edildiği üzere fiyat farkı ödemelerinden ek kesin teminat alınması gerekmektedir.

BULGU 5: Jeotermal Kaynaklarla İlgili İdare Paylarının Doğruluğunu ve Güvenilirliğini Tespit Edecek Bir Sistemin Olmaması

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığında, jeotermal kaynaklarla ilgili ruhsat sahibi veya kaynağı kullanan gerçek veya tüzel kişilerin göndermiş olduğu bir önceki yıla ait gayrisafi hasılatı gösterir belgelerin doğruluğunu tespit edecek bir sistemin olmadığı görülmüştür.

6360 Sayılı On Üç İilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un “*Çeşitli Hükümler*” başlıklı 3’üncü maddesinde;

“...

(7) 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa göre verilen I (a) grubu maden ruhsatı ile 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununa göre verilen jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular ruhsatına ilişkin yetki ve görevler, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde valiliklerce yürütülür.

(8) İl özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde;

a) 3213 sayılı Kanuna göre verilen maden ruhsatları için İl Özel İdareleri ve Köylere Hizmet Götürme Birliklerine verilen Devlet Hakkı, I (a) grubu madenler için alınan harçlar ile aynı Kanuna göre valiliklerce yapılan I (a) grubu maden ihalelerinden elde edilen gelirlerin,

b) 5686 sayılı Kanuna göre verilen idare payına ilişkin gelirler ve harçlar ile aynı Kanun gereğince valiliklerce yapılan ihalelerden elde edilen gelirlerin,

c) 3213 ve 5686 sayılı Kanunlar gereğince valilik ve kaymakamlıklarca uygulanan idari para cezalarının,

ç) 3213 ve 5686 sayılı kanunlar gereğince yapılan ihaleler nedeniyle alınan teminatlardan elde edilen gelirlerin genel bütçeye gelir kaydedileceği,”

hükümleri yer almaktadır.

03.06.2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun 20'nci maddesine dayanılarak çıkarılan Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin “Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinde;

“...

j)Faaliyet: Jeotermal kaynakların ve doğal mineralli suların aranması, geliştirilmesi, işletilmesi ve terk edilmesi ile kullanılması hususundaki işlemleri,

k)Gayrisafî hâsılat: Kaynaklardan sınai ve/veya ticari ciro oluşturmak üzere yararlanan işletmenin kaynaklarla ilgili toplam yıllık cirosu olup, tesislere ait tahakkuk eden her türlü mal ve hizmet satış bedelleri, faizler ile kira gelirlerinin dahil olduğu miktarı,

l)İdare: İl özel idarelerini, büyükşehir belediyesi bulunan illerde valilik yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarını,

m)İdare payı: Akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı kullanıldığı, işletme ruhsat sahibine ait işletmenin ve ilaveten kira sözleşmesi ile bir bedel karşılığında faaliyet gösteren tesislerin

kaynaklarla ilgili gayrisafi hâsılatının % 1'i tutarında her yıl Haziran ayı sonuna kadar ruhsat sahibi ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilerce idareye ödenen payı,

...”

şeklinde düzenlemeler getirilmiştir.

İdare payının toplanmasına ilişkin Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin 20'nci maddesinde ise;

“...ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilere ait işletme ve tesislerin kaynaklarla ilgili bir önceki yılın gayrisafi hasılat bilançosunun mart ayı sonuna kadar idareye verilmesi zorunludur. (Ek cümle: RG-24/9/2013-28775) İdareye bildirilen gayrisafi hasılatın %1'i tutarında idare payı alınır. Bu pay, her yıl Haziran ayı sonuna kadar İdareye ödenir.” hükmüne yer verilmektedir.

Bahsi geçen mevzuat hükümlerine göre ruhsat sahibi veya kaynağı kullanan gerçek veya tüzel kişi bir önceki yıla ait gayrisafi hasılatını gösterir belgeyi mart ayı sonuna kadar vermek ve bu belgedeki tutarın % 1'ini haziran ayı sonuna kadar ödemek durumundadır. Bu kapsamda idarenin ve dolayısıyla idare yetkililerinin jeotermal kaynağın yıllık gayrisafi hasılatına ilişkin kaynak sahibinin vereceği belgeden başka bir dayanağı bulunmamaktadır. Söz konusu durumda gerçekte gayrisafi hasılatı daha fazla olan gerçek veya tüzel kişilerin düşük tutarda idare payı ödemesine sebep olmaktadır.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nda bahsi geçen idare payına ilişkin işlemler Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları tarafından yerine getirilmektedir. Jeotermal kaynaklarla ilgili ruhsat sahibi veya kaynağı kullanan gerçek veya tüzel kişilerin göndermiş olduğu bir önceki yıla ait gayrisafi hasılatı gösterir belgelerin doğruluğunu temin için vergi dairesi başkanlıkları ile ortak bir sistem kurularak mali bilgilerin kontrolünün sağlanabileceği, vergi dairelerinden gelen mali bilgiler ile bir kamu geliri olan idare payının matrahının ve ödenecek tutarının daha doğru belirlenebileceği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Jeotermal kaynaklarla ilgili ruhsat sahibi veya kaynağı kullanan gerçek veya tüzel kişilerin idaremize vermiş olduğu bir önceki yıla ait gayrisafi hâsılatı gösterir belgelerin doğruluğunu tespit etmek amacıyla vergi dairesi başkanlığına 10.05.2019 tarih ve 7174 sayılı yazı yazılmıştır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, bulguda belirtilen hususlara ilişkin gerekli işlemlerin yapılmakta olduğu ifade edilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir. Ayrıca konunun; Hazine ve Maliye Bakanlığına ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına yazılarak ilgili idare payının doğruluğunu ve güvenilirliğini teyit etmeyi sağlayacak etkin bir sistem için gerekli çalışmaların yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 6: Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Ödenmemesi ya da Geç Ödenmesi

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığında kültür katkı payı ödemekle yükümlü 20 belediyenin 2018 yılı ve önceki yıllar kültür katkı paylarına ilişkin olarak aylık bildirim ve ödemelerini geciktirdikleri veya olması gerekenden daha az ödeme yaptıkları görülmüştür.

6360 sayılı On Dört İilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un "*Çeşitli Hükümler*" başlıklı 3'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında yer alan;

"21/07/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür." hükmü ile 12'nci madde gereğince il özel idaresince kullanılan haklar ve yetkiler YİKOB'lara devredilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanun'un 12'nci maddesinde ise;

"Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir." ifadesine yer verilerek ilçe belediyelerinin topladığı emlak vergisinin % 10'u oranında ayrıca taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunacağı ve bu tahsil olunan miktarların tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar YİKOB'lara bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin devamında;

“ ...

Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu gününe kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.

...

Belediye başkanları, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdür. Ödenmeyen paylar, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine ilgili belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderilir.

...”

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, ilçe belediyeleri topladıkları taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarını takip eden ayın 10’uncu gününe kadar yatırmaları gerekmektedir. Aksi takdirde yatırılmayan paylara ilişkin olarak 6183 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda gecikme zammının uygulanacağı, ilgili maddenin devamında ifade edilmektedir. Ayrıca Belediye Başkanları söz konusu payları zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdürler.

Aşağıdaki tablolardan da anlaşılacağı üzere Başkanlığın hesabına yatırılması gereken kültür katkı payları toplamı geçmiş yıllar da dâhil olmak üzere 6.617.145,01 Türk Lirasıdır.

Sonuç olarak, bazı belediyelerin kültür varlıkları katkı paylarını ödemediği veya geç ödediği, konunun İller Bankasına yazılması, böylece ilgili belediyelerin genel bütçe gelirlerinden söz konusu payların kesilerek YİKOB’a gönderilmesinin sağlanması uygun olacaktır.

Tablo 5: 2018 Yılı Kültür Varlıkları Payı Ödeme Durumu

2018 YILI KÜLTÜR VARLIKLARI PAYI GENEL LİSTESİ				
S.NO	BELEDİYENİN ADI	TAHAKKUK	TAHSİLAT	KALAN
1	Aşkale Belediyesi	32.319,74	32.319,52	0,22
2	Aziziye Belediyesi	361.170,62	361.170,62	0,00
3	Çat Belediyesi	4.163,97	3.984,60	226,70
4	Hınıs Belediyesi	3.194,66	3.194,66	0,00
5	Horasan Belediyesi	30.323,79	0,00	30.323,79
6	İspir Belediyesi	20.666,19	20.846,19	-180,00
7	Karaçoban Belediyesi	0,00	0,00	0,00
8	Karayazı Belediyesi	4.918,50	4.734,44	184,06
9	Köprüköy Belediyesi	268,84	268,84	0,00
10	Narman Belediyesi	8.767,57	8.403,56	364,01
11	Oltu Belediyesi	118.309,83	0,00	118.309,83
12	Olur Belediyesi	5.779,30	5.779,30	0,00
13	Palandöken Belediyesi	812.494,41	812.494,41	0,00
14	Pasinler Belediyesi	10.143,58	0,00	10.143,58
15	Pazaryolu Belediyesi	3.229,79	3.229,79	0,00
16	Şenkaya Belediyesi	3.588,84	3.588,42	0,42
17	Tekman Belediyesi	836,59	0,00	836,59
18	Tortum Belediyesi	32.729,18	33.951,65	-1.222,47
19	Uzundere Belediyesi	17.054,99	17.054,78	0,21
20	Yakutiye Belediyesi	645.231,57	0,00	645.231,57
TOPLAM		2.115.191,96	1.311.020,78	804.170,76

Tablo 6: Belediyelerin Önceki Yıllar Borç Listesi

BELEDİYELERİN ÖNCEKİ YILLAR BORÇ LİSTESİ (Kalan Borç Miktarı)			
	BELEDİYENİN ADI	TAHSİLAT DURUMU	KALAN BORÇ MİKTARI
1	Aşkale Belediyesi	İller Bankasına Bildirilen	102.713,52
2	Aziziye Belediyesi	İller Bankasına Bildirilen	860.464,10
3	Çat Belediyesi	İller Bankasına Bildirilen	1.573,68
4	Hınıs Belediyesi	Borcu Yoktur	0,00
5	Horasan Belediyesi	İller Bankasına Bildirilen	26.993,30
6	İspir Belediyesi	Borcu Yoktur	0,00
7	Karaçoban Belediyesi	Borcu Yoktur	0,00
8	Karayazı Belediyesi	Borcu Yoktur	0,00
9	Köprüköy Belediyesi	Borcu Yoktur	0,00
10	Narman Belediyesi	Borcu Yoktur	0,00
11	Oltu Belediyesi	İller Bankasına Bildirilen	622.519,26
12	Olur Belediyesi	Borcu Yoktur	0,00
13	Palandöken Belediyesi	Borcu Yoktur	0,00
14	Pasinler Belediyesi	İller Bankasına Bildirilen	10.205,67
15	Pazaryolu Belediyesi	İller Bankasına Bildirilen	2.748,59
16	Şenkaya Belediyesi	Borcu Yoktur	0,00
17	Tekman Belediyesi	İller Bankasına Bildirilen	636,20
18	Tortum Belediyesi	Borcu Yoktur	0,00
19	Uzundere Belediyesi	Borcu Yoktur	0,00
20	Yakutiye Belediyesi	İller Bankasına Bildirilen	4.989.290,69
TOPLAM			6.617.145,01

Kamu idaresi cevabında; “Kültür Varlıkları Katkı Paylarını ödemeyen Belediyeler ile ilgili olarak 2014 yılından itibaren katkı payı borçları düzenli olarak İl Bank Genel Müdürlüğüne bildirilerek anapara ve gecikme zammının tahsili talep edilmektedir. Uygulamaya ilişkin 2018 yılına ait örnek yazılar ektedir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, bulguda belirtilen hususlara ilişkin gerekli işlemlerin yapılmakta olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca konunun; Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve İller Bankası A.Ş.’ye yazılarak söz konusu borçlu olunan kültür varlıkları katkı payı tutarlarının ivedi olarak tahsilatının yapılması ve katkı paylarını ödemedeki etkin bir sistemin geliştirilmesi için gerekli çalışmaların yapılmasının uygun olacağı

düşünülmektedir.

BULGU 7: Projelendirme Sürecindeki Hatalar Nedeniyle Yapım Sürecinde Anlaşmazlıklar Çıkması

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının anahtar teslim götürü bedel sözleşme düzenlenen bazı yapım işi ihalelerinde sözleşmenin uygulanması aşamasında, projeler arasında veya projeler ile mahal listeleri arasında çelişkiler olduğu tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "*İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar*" başlıklı 62'nci maddesinin (c) bendinde;

"Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz. İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunludur."

hükmü yer almaktadır.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 6'ncı maddesinde, yapım işlerinde uygulama projelerine istinaden işin tamamı için isteklinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden anahtar teslim götürü bedel sözleşme düzenlenmesi, ön-kesin projelere dayalı yapım işlerinde ise birim fiyat sözleşme türünün esas alınması hükmüne yer verilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin "*Tanımlar*" başlıklı 4'üncü maddesinde ise,

"...

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşme: Uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden yapılan sözleşmeyi,

Birim fiyat sözleşme: Ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak idarelerce hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile yüklenici tarafından bu iş kalemleri için teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı üzerinden yapılan sözleşmeyi,

... ifade eder” denilmektedir.

Anahtar teslim götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihaleye çıkılan işlerde Kanun’un genel mantığına göre en önemli süreç uygulama projelerinin hazırlanması aşamasıdır. Öyle ki, yapılacak her bir imalat için ayrı bir fiyat alınmayacak, iş paket halinde toplam tutara yaptırılacaktır. Bu nedenle, projelerin açık, anlaşılabilir olması ve mahal listesi ile proje arasında herhangi bir tutarsızlığın bulunmaması gerekmektedir. Proje ve mahal listesi uyumsuzlukları, ilgili imalatın proje kapsamında mı yoksa iş artışı kapsamında mı yapılacağı konusunda tereddütler meydana getirmektedir.

İhale aşamasında, projelerin yetersizliğinin mahal listesi ile kapatılmaya çalışılması ve mahal listesinde yer alıp uygulama projesinde bulunmayan imalatlar nedeniyle, istekliler yapılıp yapılmayacağı belli olmayan iş grupları için gerçekçi teklif verememektedir. Bunun sonucunda da İdare, 4734 sayılı Kanun’un temel ilkelerinden olan rekabeti, saydamlığı, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılması şartlarını sağlayamamaktadır.

Bunun yanında İdare, sözleşmenin ifa sürecinde de, yüklenici ile proje yerine mahal listesinde düzenlenen imalatların yapılması konusunda ihtilafa düşmektedir. Uygulama projeleri ile mahal listeleri arasında uyumsuzluk olduğu görüldüğünden bu belgelerin daha gerçekçi ve birbirleriyle uyumlu hazırlanması gerekmektedir.

Erzurum YİKOB’da yapılan incelemelerde aşağıdaki çelişkilerin mevcut olduğu görülmüştür;

1) Mimari, statik, mekanik, elektrik proje uyumsuzlukları; genelde proje tasarımı esnasında mimari projede yapılan revizeler, mekanik ve elektrik projelerine işlenmediğinden bu durum projelerde uyumsuzluklar ortaya çıkarmaktadır.

2) İmalat detayları ve sistem detaylarının yetersiz ve eksik olması.

3) Proje üretiminde çalışanların güncel yönetmeliklere hakim olmaması.

4) Proje yapımında yer alanların; teknik şartname, genel şartname, özel şartname, malzeme bilgisi konusunda yetersiz olması.

5) Proje yapımında yer alanların; tasarım sırasında diğer kurumlarla (su, kanalizasyon, elektrik vb.) irtibatlı olmaması.

6) Projelerin ve mahal listelerinin birbiriyle uyumsuz olması.

7) Projelerde kopyala yapıştır adı verilen tekniğin kullanılması nedeniyle ihtiyaca cevap vermeyen hatalı durumların ortaya çıkması. Örneğin; kış bölgelerinde Marsilya kiremit kaplama çatı uygulaması.

8) Kurumların süre sıkıntısı nedeniyle tip projelerle ihaleye çıkması. Örneğin; bir peyzaj projesinde karasal iklime sahip bölgede tropik bölge ağaçlarının bulunması.

9) Ödeneğin yeterli olmadığı durumlarda vazgeçilen imalatların projeyi zayıflatması.

10) Proje hazırlama firmalarının piyasa kaygıları nedeniyle projelerinde görselliği önem verip işlevselliği göz ardı etmeleri.

Verilen örnekler neticesinde kamu idaresince projelendirme sürecine yeterli önem verilmediği görülmektedir. Meri mevzuat hükümlerine göre uygulama projelerinin detaylı bir şekilde açık ve net olması gerekmektedir

Bu itibarla, hem ihale hem de sözleşmelerin uygulanması sürecinde benzer sorunlarla karşılaşmamak için projelendirme sürecine daha fazla dikkat edilmesinin, projelerin birbirleri ile uyumlu olmasına ve mahal listesi ile çelişmemesine önem verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Bundan sonra idaremizce yapılacak yapım işlerinde işin devamında uyumsuzluk ve farklı yorumlara sebebiyet vermeyecek şekilde proje, mahal listesi ve detaylar arasındaki uyuma azami önem gösterilecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, bulgu konusu tespit çerçevesinde gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Anahtar teslim götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılarak sözleşmesi imzalanan yapım işlerinde en önemli süreç projelendirme sürecidir. Sözleşme, projede yer alan imalatları kapsadığı için projelerdeki veya eklerindeki çelişkili konular ödeme aşamasında önemli farklar yaratmaktadır. Kamu idaresinin gerekli çalışmaları yaparak projelendirme sürecine daha fazla önem vermesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 8: Vazgeçilen İmalatların Fiyat Tespitinde Porsantaj Oranının Kullanılmış Olması ve İş Artış Eksilişlerinde Yöntem Paralelliği Bulunmaması

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının bazı yapım işi ihalelerinde artan imalatlara ihale tenzilat oranı uygulanarak; vazgeçilen imalatlara ise o imalat karşılığı porsantaj bedeli düşülerek ödemede bulunulduğu tespit edilmiştir.

YİĞŞ'nin "Sözleşme Kapsamında Yaptırılabilir İlave İşler, İş Eksilişi ve İşin Tasfiyesi" başlıklı 21. Maddesinde,

"(1)Yapım sözleşmelerinde, öngörülemez durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan işin;

a)Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b)İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir.

(2)Birim fiyat sözleşme ile yürütülen yapım işlerinde, bu oranı sözleşme bazında % 40'a kadar artırmaya yetkilidir.

(3)Karma sözleşmelerde, birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan koşulların gerçekleşmesi şartıyla, artışa konu iş, sözleşme bedelinin;

a)Götürü bedel teklif edilen iş kısımlarına ait tutarının % 10'una,

b)Birim fiyat teklif alınan iş kısımlarına ait tutarının % 20'sine,

kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir. Bakanlar Kurulu birim fiyat teklif alınan iş kısımlarına ait oranı sözleşme bazında % 40'a kadar artırmaya yetkilidir." Denilirken,

"Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22. Maddesinde ise,

(1)12 üncü maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkrada belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir.

(2)Yeni fiyatın tespitinde iş kalemi veya iş grubunun niteliğine göre aşağıdaki sıralamaya uyularak oluşturulan analizlerden biri kullanılır:

a)Yüklenicinin birim fiyatlarının/teklifinin tespitinde kullanarak teklifi ekinde idareye sunduğu ve yeni iş kalemi/grubu ile benzerlik gösteren iş kalemlerine/gruplarına ait analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.

b)İdarede veya diğer idarelerde mevcut olan ve yeni iş kalemine/grubuna benzerlik gösteren analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.

c)İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan iş kalemleri/gruplarına ait maliyet analizleriyle kıyaslanarak bulunacak analizler.

ç)Yeni iş kaleminin/grubunun yapılması sırasında tutulacak puantajla tespit edilecek malzeme miktarları, işçi ve makinelerin çalışma saatleri ile diğer tüm girdiler esas alınarak oluşturulacak analizler.

(3)İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:

a)Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler.

b)İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

c)İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.

ç)İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasının onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri.

(4)Yeni fiyat yüklenici ile birlikte yukarıda belirtilen usullerden biri ile tespit edilerek düzenlenen tutanak idarenin onayına sunulur ve otuz gün zarfında idarece onaylanarak geçerli olur. Yeni fiyat tespitinde yüklenici ile uyuşulamaz ise, taraflarca anlaşmazlık tutanağı düzenlenir ve anlaşmazlık idare tarafından on gün içerisinde Bayındırlık Kuruluna intikal ettirilir. Bayındırlık Kurulu tarafından tespit edilen fiyatın iki tarafça kabulü zorunludur. Yüklenici, fiyat uyuşmazlığı hakkındaki Bayındırlık Kurulunun kararını beklemeden idare tarafından tespit edilmiş fiyat üzerinden işe devam etmek zorundadır.

(5)Yeni fiyatın hesabında, ikinci fıkranın (a) bendine göre, teklif analiz ile kıyaslanarak bulunan analizin kullanılması halinde, bu analizin temsil ettiği iş kalemi miktarı ile yeni tespit edilecek iş kalemi miktarının rayiçlere ve genel giderlere tesiri dikkate alınır.

6)İdare istediği taktirde; bir işte, sözleşmeye esas proje içinde kalan ancak öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olduğu hallerde, ayrıca bir yükleniciye yaptırılması mümkün olan bir işi başkasına da yaptırabilir, bundan dolayı yüklenici herhangi bir hak talebinde bulunamaz.” Denilmektedir.

Sözleşmesinde bulunmayan işlerin birim fiyatlarının hangi yöntem ile belirleneceğini ayrıntılı bir biçimde mevzuatta açıklanmakta iken, yapımından vazgeçilen işlerin bedellerinin nasıl tespit edileceğine yönelik meri mevzuatta açık bir düzenleme bulunmamaktadır.

Her şeyden önce anahtar teslimi götürü bedel ihale edilerek belirli bir uygulama projesine göre yürütülüp tamamlanması gereken bir yapım işinde, yapımından vazgeçilen imalat kalemleri nedeniyle sözleşme bedelinden yapılacak kesinti tutarının tespitinde pursantaj oranlarının kullanılması, pursantaj oranlarının ifade ettiği mana itibari ile hakkaniyete uygun düşmemektedir. Bilindiği üzere pursantaj oranları, idarenin ihaleye hazırlık aşamasında hazırladığı yaklaşık maliyet cetvelinde gösterilen iş kalemi ve/veya iş gruplarının, işin tamamı için hesaplanan toplam yaklaşık maliyet bedeli içerisindeki yüzdesel ağırlığını gösterir bir orandır ve yaklaşık maliyetin gizliliği ilkesi gereğince isteklilerin tekliflerini sunarken bihaber oldukları ve dolayısıyla teklif edilen bedel ile herhangi bir bağlantısı veya teklif edilen bedel üstünde herhangi bir etkisi olan bir değer değildir.

Bu husus 17.05.2011 tarih ve 33232 sayılı Sayıştay Temyiz Kurulu Kararında da şu şekilde ifade edilmiştir;

“Pursantaj oranları ise, işin iş programına uygun biçimde gerçekleştirilme seviyesinin ölçülmesinde ve toplam sözleşme bedelinin o gerçekleşmeye isabet eden yüzdesinin yükleniciye ödenmesinde kullanılacak itibari değerler niteliğinde olup, temsil ettikleri oranlar itibariyle işin gerçek karşılıklarını göstermemektedirler.”

Yine konuya ilişkin Yüksek Fen Kurulu’nun 09.01.2013 tarih ve 2013/3 sayılı ile vermiş olduğu kararda;

“İlerleme yüzdelerinin (pursantaj), işin yapılmasına ilişkin bir dayanak oluşturma niteliği bulunmadığı, proje ve mahal listelerine dayalı olarak hangi imalat seviyesinde sözleşme bedelinin hangi oranda ödeme yapılacağını gösteren bir belge olduğu...”

ifadelerine yer vermesi bu hususta herhangi bir belirsizliğin olmadığını açık bir biçimde ortaya koymakta ve vazgeçilen imalatlar nedeniyle sözleşme bedelinde yapılması gereken kesinti tutarının belirlenmesinde pursantaj oranının kullanılmayacağını teyit etmektedir.

Yukarıda da ifade edildiği üzere vazgeçilen imalatların nasıl fiyatlandırılacağı hususu ihale mevzuatında açık bir şekilde düzenlenmemiş olmakla birlikte konuya ilişkin gerek Sayıştay yargısı tarafından verilen emsal kararlar ve gerekse de bu konularda görüş verme yetkisi kendisine 644 sayılı KHK ile tanınmış olan Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı, fiyatların belirlenmesinde usul ve yöntem paralelliği ilkesini benimsemiş olup, buna göre iş eksiliş bedellerinin tespitinin aynı iş artışlarının bedellerinin tespitinde uygulanan yöntem ile tespit edilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Bu hususta Yüksek Fen Kurulunun 09/01/2014 tarih ve 2014/04 sayılı bir kararda;

“...Bahis konusu işte, yapımından vazgeçilmesi nedeniyle sözleşme bedelinden tutarları düşülecek işlere ait birim fiyatların, YİĞŞ’nin 22 nci maddesinin kıyasen uygulanmak suretiyle bu maddede belirtilen usul ve esaslara göre tespit edilmesi ve bu şekilde bulunacak fiyatlardan hareketle, yapımından vazgeçilen işlerin tutarının tespit edilmesi gerekmektedir...” denilmektedir.

Bunların yanında Sayıştay Temyiz Kurulu’nun 20.01.2009 tarih ve 30583 tutanak numaralı kararda;

“Şayet imalattan vazgeçilmiş ise kesin hakediş ödenmeden Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22 ve 23 üncü maddelerine göre işlem yapılarak önce tutanak tutulup laboratuvar ödeme oranı düşürülüp yeni yapılan imalatlar eklenmeli idi.”

denilmek suretiyle vazgeçilen imalat bedellerinin tespitinde de aynen ilave işlerde uygulanan usulün uygulanması gerektiği düşüncesi savunulmuştur.

Yukarıda yer verilen karar ve değerlendirmelere göre, anahtar teslim götürü bedel ihale edilen bir yapım işinde işin yürütümü sırasında idarenin gerekli görmesi ve ilgili mevzuatta aranan şartların sağlanması halinde; ihaleye çıkılan uygulama projesinde yer alan bazı imalatlardan vazgeçilip yerlerine projesinde hiç olmayan yeni imalat kalemlerinin eklenmesi neticesinde gerek vazgeçilen gerekse de yerine yaptırılması öngörülen yeni imalat kalemlerinin bedellerinin tespit edilmesinde kullanılacak birim fiyatların YİĞŞ 22 nci maddesinde belirlenen yöntem ile kıyasen belirlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bulgu konusu husus Başkanlıkça yapılan yapım işlerinde yaygın olup, Erzurum Aşkale İstasyon Mahallesi 16 Derslikli İlköğretim Okulu yapım işi örnek verilebilir.

Sonuç olarak yapım işi ihalelerinde iş artış ve eksilişlerin yöntem paralelliği olmalı ve vazgeçilen imalatlarda porsantaj oranı kullanılarak fiyat belirlenmesi yoluna gidilmemesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Kurumumuzca gerekli incelemeler yapılmış olup, bulguda örnek gösterilen Aşkale İstasyon Mahallesi 16 Derslikli İlköğretim Okulu Yapım İşinde gerekli düzeltmeler yapılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında sadece bulguda örnek olarak verilen yapım işinde gerekli düzeltmenin yapıldığını belirtmiş olmakla birlikte bulguda da ifade edildiği üzere bu hata yaygın olarak yapılmaktadır. Ancak yapım işi ihalelerinde iş artış ve eksilişlerin yöntem paralelliği olmalı ve vazgeçilen imalatlarda porsantaj oranı kullanılarak fiyat belirlenmesi yoluna gidilmemesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 9: Yaklaşık Maliyet Hesap Dokümanlarının Eksiksiz Olarak Düzenlenmemesi

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının yapım işleri ihalelerinde düzenlemiş olduğu yaklaşık maliyet hesap dokümanlarının eksiksiz olarak işe ilişkin tüm hususları içermediği görülmüştür.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "*Yaklaşık Maliyetin Hesaplanmasına Esas Miktarların Tespiti*" başlıklı 9.maddesinde

" (1) Yaklaşık maliyet hesabına esas miktarların tespiti için öncelikle aşağıda yer alan çalışmaların yapılması gereklidir:

a) Arazi ve zemin etüdünün yapılması; uygulama projesi üzerinden anahtar teslimi götürü bedel teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde arazi ve zemin etüt çalışmalarının; ön ve/veya kesin proje üzerinden birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde ise, mümkün olan arazi ve zemin etüt çalışmalarının yapılmış olması zorunludur.

b) Proje zorunluluğu; bina işlerinde uygulama projesi, diğer işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımları için uygulama projesi, yapılamayan kısımları için kesin proje; doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan işler ile ihale konusu işin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ise ön ve/veya kesin projenin hazırlanması ve yaklaşık maliyetin söz konusu projelere dayanılarak hesaplanması gerekir.

c) Mahal listesi hazırlanması; ön, kesin veya uygulama projelerine dayalı olarak, işin bünyesindeki imalat kalemlerinin adını ve yapılacağı yerleri gösteren ve yaklaşık maliyetin hazırlanmasına esas teşkil eden mahal listeleri hazırlanır.

ç) Metraj listelerinin hazırlanması; ihale konusu işe ait proje ve mahal listelerindeki ölçü ve tariflere göre işin bünyesine giren imalatların hangi kısımda ve ne miktarda yapılacağını belirlenmesi amacıyla; anahtar teslimi götürü bedel teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde iş kalemi ve/veya iş grubu, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde ise iş kalemi şeklinde metraj listeleri düzenlenir.

d) Birim fiyat ve imalat tariflerinin hazırlanması; Ön ve/veya kesin projeye dayalı olarak birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilecek işlerde, idareler, iş kaleminin adını,

yapım şartlarını, ölçü yeri ve şeklini, birimini, birim fiyata dahil ve hariç unsurları ihtilafa meydan vermeyecek biçimde teknik olarak açıklayan birim fiyat tarifleri hazırlar.

e) Anahtar teslimi götürü bedel işlerde; uygulama projeleri ve mahal listelerine dayalı olarak imalat iş kalemleri veya iş gruplarının teknik tarif ve özellikleri belirlenir.” Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükmü gereğince, Yaklaşık Maliyet Hesabı İçerisinde Bulunması Gereken Belgeler İdarelerce hazırlanan veya danışmanlık hizmet sunucularına hazırlattırılan yaklaşık maliyet hesabı içerisinde bulunması gereken belgeler aşağıda listelenmiştir.

- a. İhale yetkilisince onaylanacak olan yaklaşık maliyet genel icmal tablosu,
- b. İş gruplarının ve alt grupların bedellerini içeren yaklaşık maliyet icmal tablosu,
- c. Her bir iş grubu ve alt grupların içerisinde bulunan imalatlara ait poz numaraları, tanımları, birimleri ve fiyatları gösterir ve bunların toplam değerini ihtiva eden yaklaşık maliyet tablosu,
- d. Tüm iş gruplarına ait imalatların açık bir şekilde belirtildiği metraj cetvelleri,
- e. Her donatı çapı aralığındaki miktarı gösterir demir metrajı cetveli,
- f. Yaklaşık maliyet ekinde bulunacak ve ihale komisyonunca aşırı düşük sınır değer çalışmalarında kullanılacak olan sıralı iş kalemleri listesi, inşaat ve tesisat iş gruplarına ait sıralı analiz girdi tabloları,
- g. Aşırı düşük sınır değer altında kalan ve Kamu İhale Kanunu'nun 38'inci maddesine göre aşırı düşük teklif savunması istenen isteklilere gönderilecek olan inşaat ve tesisat iş grupları için açıklama istenilen iş kalemleri tablosu, açıklama istenilen ve istenmeyen analiz girdileri tabloları ve sıralı analiz girdileri listesi,
- h. Nakliye cetvelleri,
- i. Varsa özel birim fiyat tespiti için kullanılan belgeler ve özel fiyat analiz tabloları,
- j. Sözleşme sonrası yüklenici firmaya yapılacak olan ödemelere esas ödemeler porsantajı tablosu.

Ancak, Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının yapım işleri ihalelerinde yaklaşık maliyet hesaplarını içeren ihalelerinde düzenlemiş olduğu yaklaşık maliyet hesap dokümanlarında, sadece yaklaşık maliyet icmaline, miktar, tutar ve porsantajları içeren yaklaşık maliyet tablosuna ve mahal listesine yer verildiği ancak metraj cetvelleri, sıralı girdi analizleri, özel fiyat analizleri gibi dokümanların dosyaya eklenmediği görülmüştür.

Bulgu konusu hususa ilişkin tespitlere Erzurum Aşkale 16 Derslikli Mesleki ve Teknik Lise ile 300 Kişilik Öğrenci Yurdu Yapım işi örnek verilebilir.

Belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca yaklaşık maliyetin hesaplanmasına esas miktarların tespitinde gereken tüm bilgi ve belgelerin düzenli bir şekilde dokümanda yer almasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Kurumumuzca gerekli incelemeler yapılmış olup, bulguda örnek gösterilen Aşkale İstasyon Mahallesi 16 Derslikli İlköğretim Okulu Yapım İşinde gerekli düzeltmeler yapılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında sadece bulguda belirtilen örneğe ilişkin düzeltmelerin yapıldığını ifade etmiştir. Ancak, Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının yapım işleri ihalelerinde yaklaşık maliyet hesaplarını içeren ihalelerinde düzenlemiş olduğu yaklaşık maliyet hesap dokümanlarında, sadece yaklaşık maliyet icmaline, miktar, tutar ve porsantajları içeren yaklaşık maliyet tablosuna ve mahal listesine yer verildiği ancak metraj cetvelleri, sıralı girdi analizleri, özel fiyat analizleri gibi dokümanların dosyaya eklenmediği görülmüştür. Bu itibarla, yaklaşık maliyetin hesaplanmasına esas miktarların tespitinde gereken tüm bilgi ve belgelerin düzenli bir şekilde dokümanda yer almasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 10: Yapı Denetiminin Etkin Olmaması

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca ihalesi gerçekleştirilen ve anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde, yükleniciler tarafından proje ve mahal listesine uygun olmayan imalatların yapıldığı ve idarece bu imalatların geçici kabul aşamasında yapılmış şekliyle onaylandığı ve mukayeseye dâhil edildiği tespit edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşme Türleri" başlıklı 6'ncı maddesi;

“Kamu İhale Kanununa göre yapılan ihaleler sonucunda;

a) Yapım işlerinde; uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için isteklinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden anahtar teslimi götürü bedel sözleşme,

...” şeklinde düzenlenmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin “İşlerin Denetimi” başlıklı 14’üncü maddesi ile “Yapı Denetim Görevlisinin Yetkileri” başlıklı 15’inci maddesinde sırasıyla;

“Sözleşmeye bağlanan her türlü yapım işleri, idare tarafından görevlendirilen yapı denetim görevlisinin denetimi altında, yüklenici tarafından yönetilir ve gerçekleştirilir.

...

Yüklenici kullanacağı her türlü malzemeyi yapı denetim görevlisine gösterip iş için elverişli olduğunu kabul ettirmeden iş başına getiremez.” hükümleri yer almaktadır.

Anılan Şartname’nin “Hatalı, kusurlu ve eksik işler” başlıklı 24’üncü maddesinde ise;

“Yapı denetim görevlisi, yüklenici tarafından yapılmış olan işin eksik, hatalı ve kusurlu olduğunu veya malzemenin şartnamesine uygun olmadığını gösteren delil ve emareler gördüğü takdirde, gerek işin yapımı sırasında ve gerekse kesin kabule kadar olan sürede bu gibi eksiklerin, hataların ve kusurların incelenmesi ve tespiti için gerekli görülen yerlerin kazılmasını ve/veya yıkılıp yeniden yapılmasını yükleniciye tebliğ eder. Bu incelemeler yüklenici veya vekili ile birlikte yapılır. Yüklenici veya vekili bu konuda yapılacak tebliğe uymazsa, incelemeler yapı denetim görevlisince tek taraflı olarak yapılarak bir tutanakla tespit edilir. Bu gibi inceleme ve araştırmaların giderleri, işlerin eksik, hatalı ve kusurlu olduğunun anlaşılması halinde yükleniciye ait olur. Aksi anlaşılırsa genel hükümlere göre işlem yapılır.

Sorumluluğu yükleniciye ait olduğu anlaşılan hatalı, kusurlu ve malzemesi şartnameye uymayan işlerin bedelleri, geçici hakedişlere girmiş olsa bile, yüklenicinin daha sonraki hakedişlerinden veya kesin hakedişinden ya da teminatından kesilir.” denilmektedir.

Yapım işlerine ait geçici kabul tutanakları incelendiğinde, projesine uygun olmayan imalatların kabulünün yaygınlık gösterdiği ve idare tarafından imalatın değiştirilmesi yönünde

bir karar alınmadığı anlaşılmıştır. Bilhassa Y.23.244/H poz numaralı “*Renkli-mat ve eloksallı ısı yalıtımlı alüminyum doğrama imalatı yapılması ve yerine konulması*” imalatının yerine Y.23.241 poz numaralı “*Plastik doğrama imalatı yapılması ve yerine konulması (sert pvc doğrama profillerinden her çeşit kapı, pencere, kaplama vb.)*” imalatının, Y.28.645/C26 poz numaralı “*Pvc ve alüminyum doğramaya profil ile 4+4 mm kalınlıkta 16 mm ara boşluklu ilk camı ısı kontrol kaplamalı çift camlı pencere ünitesi takılması*” imalatı yerine ise Y.26.645/C21 poz numaralı “*Pvc ve alüminyum doğramaya profil ile 4+4 mm kalınlıkta 12 mm ara boşluklu ilk camı ısı kontrol kaplamalı çift camlı pencere ünitesi takılması*” imalatının kullanıldığı görülmüştür.

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde, yapım işiyle alakalı bütün ayrıntılar uygulama projesi ve mahal listelerinde bulunduğundan, imalatlarda kullanılacak malzemelerin niteliği konusunda bir tereddüde yer bulunmamaktadır. Dolayısıyla gerek yüklenici, gerekse idarenin temsilcisi konumundaki yapı denetim görevlisi veya görevlileri imalatla kullanılacak malzemeler konusunda tam bilgi sahibidirler. Geçici kabul aşamasında projeye uymayan imalatların yaygınlık ve aynı zamanda benzerlik göstermesi, yapı denetiminde gerekli etkinliğin sağlanamadığını ortaya koymaktadır.

Yukarıda yer verilen Kanun ve Şartname hükümleri birlikte ele alındığında, yapı denetim görevlilerine geçici ve kesin hakediş raporlarının düzenlenmesi hususunda birtakım görev ve yetkiler verildiği görülmektedir. Bu yetki ve görevler çerçevesinde, yapı denetim görevlilerinin sırasıyla disiplin, mali ve cezai sorumlulukları da hüküm altına alınmıştır. Mevcut durumda uygulama projeleri ile mahal listelerine uygun düşmeyen imalatların, sınırları mevzuat hükümleriyle belirlenmiş olan görev ve yetkiler dahilinde tespit edilerek yapım işi ile ihale dokümanı arasındaki uygunluğun ve bütünlüğün korunması sağlanmalıdır.

Mevzuat hükümleri uyarınca yapım işlerinin uygulama projeleri ve mahal listelerine uygun bir şekilde sonlandırılması bakımından, yapı denetiminde etkinliğin sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Raporda örnek olarak verilen, Projesinde Y.23.244/H poz nolu Renkli-mat ve eloksallı ısı yalıtımlı alüminyum doğrama imalatı yapılması yerine Y.23.241 Plastik doğrama imalatı yapılması ve yerine konulması ile buna bağlı olarak Y.28.645/C26 poz nolu 4+4 16 mm. Boşluklu ısı kontrol kaplamalı çift camlı pencere ünitesi takılması yerine Y28.645/C21 poz nolu 4+4 12 mm. Boşluklu ısı kontrol kaplamalı çift camlı

pencere ünitesi takılması imalatları, ekte sunulan idarenin imalat değişikliği talimatına istinaden yapılmış ve oluşan fark mukayese hesabı ile ilgili yüklenicilerin hesabından kesilmiştir. Bundan sonra gözden kaçan imalat değişiklikleri onayları için gerekli hassasiyet gösterilecektir. Ayrıca, yapı denetimin etkin olabilmesi için hem müşavir firma hem de kurumumuzun teknik ekibiyle gerekli müşahede yapılmış olup, bundan sonraki süreçte daha etkin denetimler gerçekleştirilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak bulguda belirtilen husus mukayese hesabının yapılp yapılmaması ile ilgili olmayıp, kabul aşamasında projeye uygun olmayan imalatların yaygınlık arz etmesine ilişkindir. Yüklenicinin yapı denetim heyetinin onayından geçmeyen malzemeleri kullanamayacağı hususu göz önüne alındığında yapı denetim faaliyetinin yeterince etkin olmadığı görülmektedir.

BULGU 11: Yapım İşi Sözleşmesi Kapsamına Yurtdışı Gezisi Hükmü Konulması

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından ihale edilen, bazı yapım işine ilişkin sözleşmelerde, yapım işi ile ilgisi olmayan yurtdışı gezisi gibi hususlara yer verildiği görülmüştür.

Erzurum YİKOB tarafından ihale edilen 2018/26739 İhale Kayıt Numaralı, Erzurum Yeni Arkeoloji Müzesi Yapım İşi ihalesinin “*Diğer Hususlar*” başlıklı 33’üncü maddesinin 8’inci fıkrasında “*Yüklenici firma; teşhir, tanzim ve tefrişat konularında Müze Müdürlüğü’nün belirleyeceği sayıda teknik personele iki farklı ülkede eğitim programı düzenleyecektir.*” ifadesi yer almaktadır.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin “*Sözleşme Tasarısı*” başlıklı 18’inci maddesinde;

“(1) İdare, sözleşme tasarısını bu Yönetmeliğin ekinde yer alan tip sözleşmeyi esas alarak hazırlar.

(2) Tip sözleşmede boş bırakılan veya dipnota alınan hususlar, işin özelliğine ve 4734 ve 4735 sayılı Kanunlar ile diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmayacak şekilde düzenlenir.

(3) İdare, tip sözleşmede düzenlenmeyen ve işin özelliğine göre düzenlenmesine gerek duyulan hususları, 4734 ve 4735 sayılı Kanunlar ile diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla, maddeler halinde düzenleyerek “*Diğer Hususlar*” bölümüne ekleyebilir” denilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'nci maddesinde, harcama yetkililerinin harcama talimatlarının; bütçe ilke ve esaslarına, kanun ve diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğundan bahsedilmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde de;

"Hizmet: Bakım ve onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık, tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, meslekî eğitim, fotoğraf, film, fikrî ve güzel sanat, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetlerini, taşınır ve taşınmaz mal ve hakların kiralanmasını ve benzeri diğer hizmetleri,⁽¹⁾

Yapım: Bina, karayolu, demiryolu, otoyol, havalimanı, rıhtım, liman, tersane, köprü, tünel, metro, viyadük, spor tesisi, alt yapı, boru iletim hattı, haberleşme ve enerji nakil hattı, baraj, enerji santrali, rafineri tesisi, sulama tesisi, toprak ıslahı, taşkın koruma ve dekapaj gibi her türlü inşaat işleri ve bu işlerle ilgili tesisat, imalat, ihzarat, nakliye, tamamlama, büyük onarım, restorasyon, çevre düzenlemesi, sondaj, yıkma, güçlendirme ve montaj işleri ile benzeri yapım işlerini,"

"Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde ise "İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri bir arada ihale edilemez."

ifadelerine yer verilmiştir.

Mevzuat hükümleri göz önüne alındığında açıkça yapım işi kapsamına girmeyen bir konuya sözleşmede yer verilmesi temel ilkelere de aykırılık teşkil etmektedir. Bu masrafların

anahtar teslim götürü bedele dâhil sayılması ihale bedeline tespit edilemeyen bir yük getirmekle birlikte ihaleye teklif veren istekliler açısından saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi ve güvenilirliği olumsuz etkileyebilecektir.

Sonuç olarak yapım işi ile doğrudan bir ilgisi olmayan konunun yapım işi sözleşmesine dâhil edilmesinin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na ve diğer amir mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil ettiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Yapım işi sözleşmesine konulan yurt dışı gezisi hükmü, Erzurum Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü'nün talebi üzerine sözleşmeye eklenmiştir. Ancak, söz konusu durumun mevzuata uygun olmaması neticesinde ihale birimi bu konuda uyarılmıştır. Bundan sonraki uygulamalarda bu tür hatalara mahal verilmemesi için gerekli hassasiyet gösterilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresinin vermiş olduğu cevapta bulgu konusu tespit hususunda gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiştir. Söz konusu hususun devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 12: Yapım İşlerinde Sigorta Bedel ve Sürelerinin Güncellenmemesi

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca ihale edilen muhtelif yapım işlerinde, iş artışı ve süre uzatımı sonrasında ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılması gereken sigorta bedellerine ilişkin güncelleme işleminin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "*İş ve İşyerlerinin Korunması ve Sigortalanması*" başlıklı 9'uncu maddesinin 2'nci fıkrası;

"Sigortaya esas alınacak bedeller, işin kendisi için sözleşme bedeli, her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ve benzeri için ise piyasa rayiçlerine göre hesaplanan bedellerdir. Ödenen toplam hakediş tahakkuk tutarının (fiyat farkları dâhil) poliçedeki sigorta bedelini aşması ve/veya poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılması zorunludur." şeklinde düzenlenmiştir.

Mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere, yüklenicinin yapım işinin yerine getirilmesinde genel bir koruma sorumluluğu bulunmaktadır. Sigorta yükümlülüğünün amacı, sözleşme konusu işin değer itibarıyla güvence altına alınması olduğundan, iş artışı ve uzatılan süreyi

içermeyen bir sigorta işleminin bu güvenceyi sağlayamayacağı açıktır.

Şartname hükmünün yerine getirilmesi ve yüklenicinin koruma sorumluluğunun tam olarak tesis edilebilmesi bakımından, yapım işlerinde iş artışı ve/veya süre uzatımı uygulamasına başvurulduğu hallerde sigorta bedellerinin ve sürelerinin güncellenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "İhalesi idaremizce yapılan yapım işlerinde iş artışı ve süre uzatımı halinde ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde güncellenmesi gereken sigorta bedelleri, gözden geçirilerek yapımı devam eden işlerde zeyilname ile sigorta bedelinin arttırması ve/veya sigorta süresinin uzatılması işlemleri idaremizce gerçekleştirilmiştir. Bundan sonra konuyla ilgili idaremiz gerekli hassasiyeti gösterecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi tarafından da kabul edildiği üzere, iş artışı ve süre uzatımının meydana geldiği hallerde sigorta bedelleri ve süreleri de bu doğrultuda güncellenmelidir.

BULGU 13: Yeni Birim Fiyat Uygulamasında Mevzuatta Yer Alan Usul ve Esasların Uygulanmaması

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca ihale edilen anahtar teslimi götürü bedel yapım işlerinde, sözleşme kapsamında bulunmayıp yapılmasına karar verilen ve/veya yapımından vazgeçilen iş kalemlerinin fiyat tespitinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerine uyulmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu Şartnamenin "*Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti*" başlıklı 22'nci maddesi;

"(1) 12 üncü maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkrada belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir.

(2) Yeni fiyatın tespitinde iş kalemi veya iş grubunun niteliğine göre aşağıdaki sıralamaya uyularak oluşturulan analizlerden biri kullanılır:

a) Yüklenicinin birim fiyatlarının/teklifinin tespitinde kullanarak teklifi ekinde idareye sunduğu ve yeni iş kalemi/grubu ile benzerlik gösteren iş kalemlerine/gruplarına ait analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut olan ve yeni iş kalemine/grubuna benzerlik gösteren analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan iş kalemleri/gruplarına ait maliyet analizleriyle kıyaslanarak bulunacak analizler.

ç) Yeni iş kaleminin/grubunun yapılması sırasında tutulacak puantajla tespit edilecek malzeme miktarları, işçi ve makinelerin çalışma saatleri ile diğer tüm girdiler esas alınarak oluşturulacak analizler.

(3) İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:

a) Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.

ç) İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri.

(4) Yeni fiyat yüklenici ile birlikte yukarıda belirtilen usullerden biri ile tespit edilerek düzenlenen tutanak idarenin onayına sunulur ve otuz gün zarfında idarece onaylanarak geçerli olur. Yeni fiyat tespitinde yüklenici ile uyuşulamaz ise, taraflarca anlaşmazlık tutanağı düzenlenir ve anlaşmazlık idare tarafından on gün içerisinde Bayındırlık Kuruluna intikal ettirilir. Bayındırlık Kurulu tarafından tespit edilen fiyatın iki tarafça kabulü zorunludur. Yüklenici, fiyat uyuşmazlığı hakkındaki Bayındırlık Kurulunun kararını beklemeden idare tarafından tespit edilmiş fiyat üzerinden işe devam etmek zorundadır.

(5) *Yeni fiyatın hesabında, ikinci fıkranın (a) bendine göre, teklif analiz ile kıyaslanarak bulunan analizin kullanılması halinde, bu analizin temsil ettiği iş kalemi miktarı ile yeni tespit edilecek iş kalemi miktarının rayiçlere ve genel giderlere tesiri dikkate alınır.*

6) *İdare istediği takdirde; bir işte, sözleşmeye esas proje içinde kalan ancak öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olduğu hallerde, ayrıca bir yükleniciye yaptırılması mümkün olan bir işi başkasına da yaptırabilir, bundan dolayı yüklenici herhangi bir hak talebinde bulunamaz.*" şeklinde düzenlenmiştir.

İdarenin mukayeseli maliyet konusundaki uygulaması ise sözleşme kapsamında bulunmamasına rağmen yapılmasına karar verilen ya da proje değişikliği sonucunda yapılması zaruri hale gelen iş kalemleri ile benzer şekilde yapımından vazgeçilen iş kalemlerinin fiyat tespitinde doğrudan ihale yılı fiyatlarının esas alınması suretiyle gerçekleştirilmektedir. Anahtar teslimi götürü bedel sözleşme düzenlenen yapım işlerinde, sözleşme konusu işin tamamı için bir fiyat belirlenmiş olduğundan, iş kalemi bazında bir fiyat bulunmamaktadır. İşin devamı esnasında değişiklik gösteren iş kalemlerinin fiyatlarının sağlıklı bir şekilde tespit edilebilmesi, gerek idare gerekse yüklenici aleyhine doğabilecek hak kayıplarının önüne geçilmesi için zorunludur. Bu bakımdan, yeni fiyatın tespitinde mevzuatın öngördüğü usuller çerçevesinde işlem tesis edilmelidir. Ayrıca, tespit edilen yeni fiyatlara ait tutanaklar düzenlenmeli ve idarenin onayına sunulmalıdır.

Mevzuat hükümleri ile idarenin uygulaması birlikte değerlendirildiğinde, sözleşmede bulunmayan ancak sonradan yaptırılmasına karar verilen iş kalemleri ile yapımından vazgeçilen iş kalemlerinin fiyat tespitinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerinin uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "İdaremizce ihalesi yapılacak yapım işlerinde ve bu işlerin uygulanması esnasında oluşabilecek yeni fiyat tespitinde mevzuatın öngördüğü usuller çerçevesinde gerekli işlemler tesis edilerek iş kalemlerinin fiyatları tespit edilip, gerek idare gerekse yüklenici aleyhine doğabilecek hak kayıplarının önüne geçilmesi için gerekli uyarılar yapılmış olup, konuyla ilgili tedbirler idaremizce alınacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak yapımından vazgeçilen ya da uygulama projesinde yer almamasına rağmen yapılmasına karar verilen imalatların fiyat tespitinin güncel ve gerçeği yansıtacak

şekilde belirlenebilmesi için yeni birim fiyatların idare ile yüklenici tarafından mevzuatın öngördüğü usuller çerçevesinde belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 14: Banka Hesapları Arasındaki Aktarmalarda Diğer Hazır Değerler Hesabı ve Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının Kullanılmaması

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının banka hesaplarının incelemesi neticesinde, hesaplar arasındaki para aktarımlarında 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı ve 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Banka Hesabı ile ilgili düzenlemeler getiren “*Hesabın işleyişi*” başlıklı 57'nci maddesinde 102 Banka Hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtlarının nasıl yapılacağı gösterilmiştir. Yönetmeliğin 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına ilişkin “*Hesabın niteliği*” başlıklı 58'inci maddesinde ise bu hesabın, kurumun bankadan çekle veya gönderme emri ile gerçekleştireceği ödeme ve göndermelerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Yine aynı Yönetmeliğin 108 Diğer Hazır Değerler Hesabını düzenleyen “*Hesabın niteliği*” başlıklı 70'inci maddesinde de bu hesabın, hazır değerler hesap grubunda sayılan hesaplar içerisinde tanımlanmayan ve niteliği itibarıyla bu grupta izlenmesi gereken diğer değerlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. “*Hesabın işleyişi*” başlıklı 60'ıncı maddesinde ise, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtlarının nasıl yapılacağı gösterilmiştir.

Buna göre, muhasebe birimlerine ait ulusal para birimi cinsinden banka hesapları arasındaki para aktarımı için bankaya verilen talimatların 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Aynı şekilde, muhasebe birimlerine ait banka hesapları arasındaki para aktarımı için bankaya verilen talimatlardan yerine getirilenlerin 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına ve 102 Banka Hesabına alacak, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına ve 102 Banka Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir. Kamu idaresince yapılan uygulamada ise 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı ve 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı kullanılmaksızın 102 Banka Hesabı karşılıklı çalışarak hesaplar arası aktarma yapılmaktadır.

Mali tablolarının doğruluğu ve güvenilirliği açısından hesaplar arası aktarımlarda 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı ile 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının kullanılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 102 Banka Hesabı ile ilgili düzenlemeler getiren “Hesabın İşleyişi” başlıklı 57’nci maddesi, Yönetmeliğin 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına İlişkin “Hesabın Niteliği” başlıklı 58’inci maddesi ve yine aynı Yönetmeliğin 108 Diğer Hazır Değerler Hesabını düzenleyen “Hesabın Niteliği” başlıklı 70’inci maddesi gereği Başkanlığımız banka hesapları arası para aktarımlarında 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı ile 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı kullanılarak gerekli muhasebe kaydı yapılmaya başlanmıştır. (07.05.2019 tarih ve 1542-1543 no.lu yevmiyeler) "denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapılmaya başlandığı belirtilmiştir. Ancak 2018 yılı içerisinde söz konusu kayıtların yapılmamış olması mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini olumsuz etkilemektedir.

BULGU 15: Vadeli Mevduat Hesaplarından Yapılan Gelir Vergisi Kesintilerinin Muhasebe Kayıtlarında Görünmemesi

Erzurum Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının vadeli mevduat hesaplarına işletilen faiz tutarlarının, gelir vergisi kesintisi yapıldıktan sonraki net tutarlarının muhasebe kayıtlarına alındığı, kesintinin ise kayıtlarda görünmediği tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 6’ncı maddesine göre; kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 102 Banka Hesabı ile ilgili düzenlemeler getiren “Hesabın İşleyişi” başlıklı 57’nci maddesinin “a) Borç” başlıklı bölümünün 6’ncı fıkrasına göre, muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarları bu hesaba, tevkifat tutarları 630 Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmı 600 Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181 Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir. Banka hesabına aktarılan tutarın tamamı aynı zamanda 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 39’uncu maddesinde yer alan “Gayrisafilik İlkesi” başlıklı muhasebe ilkesinde;

“Gelir ve giderler herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedilir.” denilmektedir.

İdarece uygulanan bu yöntem bütçenin gayrisafilik ilkesi ile de bağdaşmamaktadır. Bilindiği üzere gayrisafilik ilkesi, bütçede yer alan tüm gelir ve giderlerin brüt olarak kaydedilmesini, gelir ve giderlerin birbirinden mahsup edilmeden kayıtlara geçirilmesini ifade etmektedir.

Sonuç olarak, bütçede meydana gelen bütün hareketlerin muhasebe kayıtlarında yer alması gerektiğinden, yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümleri doğrultusunda, elde edilen faiz gelirlerinin İdare tarafından önce brüt olarak gelirler hesabına kaydedilmesinin, bu gelir nedeniyle doğan vergi giderinin giderler hesabında ayrıca gösterilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Başkanlığımızca elde edilen faiz gelirlerinin brüt olarak gösterilmeye, bu gelir nedeniyle doğan vergi giderlerinin (Tevkifat) 630 Giderler hesabında ayrıca gösterilmeye, banka hesabına aktarılan tutarın tamamının aynı zamanda 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydı yapılmaya başlanmıştır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapılmaya başlandığı belirtilmiştir. Ancak 2018 yılı içerisinde söz konusu kayıtların yapılmamış olması mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini olumsuz etkilemektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

9. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

(1.01.2018 - 31.12.2018) ERZURUM YATIRIM İZLEME VE KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI

49.25-Tüm Muhasebe Birimleri 2018 Yılı BİLANÇOSU

AKTİF	2016	2017	Cari Yıl 2018	PASİF	2016	2017	Cari Yıl 2018
	TL	TL	TL		TL	TL	TL
1 DÖNEN VARLIKLAR			38.915.330,20	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			11.185.341,39
10 HAZIR DEĞERLER			38.263.740,15	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR			9.414.644,91
102 BANKA HESABI			38.263.740,15	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI			1.367.291,12
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)			0,00	333 EMANETLER HESABI			8.047.353,79
12 FAALİYET ALACAKLARI			10.723,52	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER			1.770.696,48
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI			10.723,52	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			1.766.290,10
14 DİĞER ALACAKLAR			0,00	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			4.053,87
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI			0,00	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI			352,51
15 STOKLAR			640.866,53	5 ÖZ KAYNAKLAR			752.401.724,78
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI			640.866,53	50 NET DEĞER			297.116.826,74
16 ÖN ÖDEMELER			0,00	500 NET DEĞER HESABI			297.116.826,74
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI			0,00	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI			205.593.210,67
2 DURAN VARLIKLAR			724.671.735,97	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI			205.593.210,67
22 FAALİYET ALACAKLARI			38.870,66	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI			249.691.687,37
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI			38.870,66	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI			249.691.687,37
24 MALİ DURAN VARLIKLAR			180.000,00				
241 MAL VE HİZMET ÜRETEK KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI			180.000,00				
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR			724.410.721,61				
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI			535.339,28				
252 BİNALAR HESABI			14.707.114,82				
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI			492.428,55				
254 TAŞITLAR HESABI			4.154.295,94				
255 DEMİRBAŞLAR HESABI			4.168.162,10				
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)			-576.790,08				
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI			700.930.171,00				
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR			42.143,70				
260 HAKLAR HESABI			42.143,70				
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR			0,00				
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI			350,00				
299 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)			-350,00				
AKTİF TOPLAMI			763.587.066,17	PASİF TOPLAMI			763.587.066,17

NAZIM HESAPLAR	TL	TL	TL	NAZIM HESAPLAR	TL	TL	TL
			197.924.595,25				197.924.595,25
903 KULLANILACAK ÖDENEKLER HESABI			27.322.573,72	905 ÖDENEKLI GİDERLER HESABI			27.322.573,72
910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI			46.600.977,90	911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI			46.600.977,90
920 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI			116.948.810,86	921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIGI HESABI			116.948.810,86
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI			1.290.843,77	949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI			1.290.843,77
971 BORÇLANMA KARŞILIGI HESABI			5.761.389,00	970 BORÇLANMA			5.761.389,00
GENEL TOPLAM :			961.511.661,42	GENEL TOPLAM :			961.511.661,42

ERZURUM YATIRIM İZLEME VE KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI 2018 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				GİDERİN TÜRÜ Giderin Turu	2016 Yılı	2017 Yılı	Carl Yılı (2018)	Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				GELİRİN TÜRÜ Gelirin Turu	2016 Yılı	2017 Yılı	Carl Yılı (2018)
	Kod.1	Kod.2	Kod.3	Kod.4						Kod.1	Kod.2	Kod.3	Kod.4				
630	01	0	0	0	Personel Giderleri	0,00	0,00	24.114.592,67	600	03	0	0	0	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0,00	0,00	541.898,37
630	01	3	0	0	İşçiler	0,00	0,00	214.185,33	600	03	1	0	0	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	0,00	0,00	3.600,00
630	01	3	1	0	Öcretler	0,00	0,00	153.785,55	600	03	1	1	0	Mal Satış Gelirleri	0,00	0,00	3.600,00
630	01	3	1	1	Sürekli İşçilerin Öcretleri	0,00	0,00	153.785,55	600	03	1	1	1	Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	0,00	0,00	3.600,00
630	01	3	3	0	Sosyal Haklar	0,00	0,00	16.747,70	600	03	6	0	0	Kira Gelirleri	0,00	0,00	538.298,37
630	01	3	3	1	Sürekli İşçilerin Sosyal Hakları	0,00	0,00	16.747,70	600	03	6	1	0	Taşınmaz Kiralan	0,00	0,00	538.298,37
630	01	3	4	0	Fazla Mesaller	0,00	0,00	6.983,30	600	03	6	1	0	Lojman Kira Gelirleri	0,00	0,00	408.551,00
630	01	3	4	1	Sürekli İşçilerin Fazla Mesalleri	0,00	0,00	6.983,30	600	03	6	1	00	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	0,00	0,00	120.747,37
630	01	3	5	0	Ödül ve İkramiyeler	0,00	0,00	25.465,90	600	04	0	0	0	Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	0,00	0,00	280.780.732,93
630	01	3	5	1	Sürekli İşçilerin Ödül ve İkramiyeleri	0,00	0,00	25.465,90	600	04	2	0	0	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	0,00	0,00	280.723.006,37
630	01	3	9	0	Diğer Ödemeler	0,00	0,00	11.202,88	600	04	2	1	0	Carl	0,00	0,00	280.780.732,93
630	01	3	9	1	Sürekli İşçilerin Diğer Ödemeleri	0,00	0,00	11.202,88	600	04	2	1	1	Eski Köy Hizmetleri Personeli İçin Hazırlanan Alınan Yardımlar	0,00	0,00	3.750.000,00
630	01	5	0	0	Diğer Personel	0,00	0,00	23.900.407,34	600	04	2	1	1	Hazine yardımı	0,00	0,00	3.750.000,00
630	01	5	1	0	Ücret ve Diğer Ödemeler	0,00	0,00	23.900.407,34	600	04	2	1	1	İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü Personeli İçin Başkanlık Bütçesinden Alınan Hazine Yardımları	0,00	0,00	3.750.000,00
630	01	5	1	1	Muhitlerin Öcretleri	0,00	0,00	23.900.407,34	600	04	2	1	1	Muhit ödemeleri için genel bütçeden alınan	0,00	0,00	30.000.508,10
630	02	0	0	0	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	0,00	6.747.397,79	600	04	2	1	1	Carl nitelikli diğer işler için genel bütçeden alınan	0,00	0,00	240.421.224,77
630	02	3	0	0	İşçiler	0,00	0,00	44.587,64	600	04	5	0	0	Proje Yardımları	0,00	0,00	0,00
630	02	3	4	0	İşsizlik Sigortası Fonuna	0,00	0,00	3.963,35	600	04	5	2	0	Sermaye	0,00	0,00	0,00
630	02	3	4	1	İşsizlik Sigortası Fonuna	0,00	0,00	3.963,35	600	04	5	2	0	Diğerlerinden Alınan Proje Yardımları	0,00	0,00	0,00
630	02	3	6	0	Sosyal Güvenlik Kurumuna	0,00	0,00	40.624,29	600	05	0	0	0	Diğer Gelirler	0,00	0,00	5.249.022,51
630	02	3	6	1	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	0,00	0,00	40.624,29	600	05	1	0	0	Faiz Gelirleri	0,00	0,00	2.379.585,64
630	02	5	0	0	Diğer Personel	0,00	0,00	6.702.810,15	600	05	1	9	0	Diğer Faizler	0,00	0,00	2.415.755,74
630	02	5	6	0	Sosyal Güvenlik Kurumuna	0,00	0,00	6.702.810,15	600	05	1	9	3	Mevduat Faizleri	0,00	0,00	2.415.755,74
630	02	5	6	1	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	0,00	0,00	6.702.810,15	600	05	2	0	0	Kıgi ve Kurumlardan Alınan Paylar	0,00	0,00	427.500,00
630	03	0	0	0	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	0,00	3.951.834,60	600	05	2	1	0	Devlet Payları	0,00	0,00	427.500,00
630	03	2	0	0	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	0,00	0,00	1.458.732,95	600	05	2	1	3	Madenlerden Devlet Hakkı	0,00	0,00	427.500,00
630	03	2	1	0	Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	0,00	0,00	29.138,43	600	05	3	0	0	Para Cezaları	0,00	0,00	377.234,28
630	03	2	1	3	Periyodik Yayın Alımları	0,00	0,00	2.690,50	600	05	3	2	0	İdari Para Cezaları	0,00	0,00	326.357,17
630	03	2	1	5	Baskı ve Cilt Giderleri	0,00	0,00	20.447,03	600	05	3	2	00	Diğer İdari Para Cezaları	0,00	0,00	326.357,17
630	03	2	2	0	Su ve Temizlik Malzemesi Alımları	0,00	0,00	90.904,44	600	05	3	9	0	Diğer Para Cezaları	0,00	0,00	50.877,11
630	03	2	2	1	Su Alımları	0,00	0,00	90.904,44	600	05	3	9	0	Diğer Para Cezaları	0,00	0,00	50.877,11
630	03	2	3	0	Enerji Alımları	0,00	0,00	1.311.759,48	600	05	9	0	0	Diğer Çeşitli Gelirler	0,00	0,00	2.028.532,49
630	03	2	3	1	Yakacak Alımları	0,00	0,00	473.458,67	600	05	9	1	0	Diğer Çeşitli Gelirler	0,00	0,00	2.028.532,49
630	03	2	3	2	Akaryakıt ve Yağ Alımları	0,00	0,00	263.047,80									
630	03	2	3	3	Elektrik Alımları	0,00	0,00	575.252,71									
630	03	2	4	0	Yıyecek, İçecek ve Yem Alımları	0,00	0,00	874,80									

ERZURUM YATIRIM İZLEME VE KOORDINASYON BAŞKANLIĞI 2018 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

630	03	2	4	00	Diğer Yiyecek, İçecek ve Yem Alımları	0,00	0,00	874,80	000	05	0	1	00	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	0,00	0,00	2.028.532,40
630	03	2	5	0	Giyim ve Kuşam Alımları	0,00	0,00	5.310,00	GELİRLER TOPLAMI:			0,00	0,00	286.571.653,81			
630	03	2	5	00	Diğer Giyim ve Kuşam Alımları	0,00	0,00	5.310,00	FAALİYET SONUCU (+/-)					249.691.687,37			
630	03	2	9	0	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	0,00	0,00	20.745,80									
630	03	2	9	00	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	0,00	0,00	20.745,80									
630	03	3	0	0	Yolluklar	0,00	0,00	128.228,21									
630	03	3	1	0	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	0,00	0,00	67.330,81									
630	03	3	1	1	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	0,00	0,00	67.330,81									
630	03	3	2	0	Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları	0,00	0,00	10.123,00									
630	03	3	2	1	Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları	0,00	0,00	10.123,00									
630	03	3	3	0	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	0,00	0,00	13.016,25									
630	03	3	3	1	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	0,00	0,00	13.016,25									
630	03	3	5	0	Yolluk Tazminatları	0,00	0,00	37.758,15									
630	03	3	5	1	Seyyah Görev Tazminatları	0,00	0,00	37.758,15									
630	03	4	0	0	Görev Giderleri	0,00	0,00	15.527,37									
630	03	4	2	0	Yasal Giderler	0,00	0,00	13.396,33									
630	03	4	2	4	Mahkeme Harç ve Giderleri	0,00	0,00	13.396,33									
630	03	4	3	0	Ödenecek Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Giderler	0,00	0,00	2.131,04									
630	03	4	3	00	Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler	0,00	0,00	2.131,04									
630	03	5	0	0	Hizmet Alımları	0,00	0,00	603.666,67									
630	03	5	1	0	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	0,00	0,00	269.693,87									
630	03	5	1	3	Bilgisayar Hizmet Alımları	0,00	0,00	0.292,50									
630	03	5	1	4	Mühür Hizmetleri	0,00	0,00	20.824,30									
630	03	5	1	8	Temizlik Hizmet Alım Giderleri	0,00	0,00	88.705,47									
630	03	5	1	00	Diğer Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	0,00	0,00	144.871,54									
630	03	5	2	0	Haberleşme Giderleri	0,00	0,00	139.064,45									
630	03	5	2	1	Posta ve Telgraf Giderleri	0,00	0,00	0,00									
630	03	5	2	2	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri	0,00	0,00	50.222,00									
630	03	5	2	3	Bilgiye Abonelik ve İnternet Erişimi Giderleri	0,00	0,00	70.112,80									
630	03	5	2	3	Bilgiye Abonelik Giderleri	0,00	0,00	70.112,80									
630	03	5	2	5	Uydu Haberleşme Giderleri	0,00	0,00	12.728,00									
630	03	5	4	0	Tanfiye Bağlı Ödemeler	0,00	0,00	123.288,59									
630	03	5	4	1	İlan Giderleri	0,00	0,00	85.451,00									
630	03	5	4	2	Sigorta Giderleri	0,00	0,00	37.837,50									
630	03	5	5	0	Kiralar	0,00	0,00	57.849,50									
630	03	5	5	2	Bağır Kiralaması Giderleri	0,00	0,00	57.849,50									
630	03	5	9	0	Diğer Hizmet Alımları	0,00	0,00	13.770,26									

ERZURUM YATIRIM İZLEME VE KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI 2018 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

630	03	5	0	00	Diğer Hizmet Alımları	0,00	0,00	13.770,20
630	03	6	0	0	Temsil Ve Tanıtma Giderleri	0,00	0,00	697.467,38
630	03	6	1	0	Temsil Giderleri	0,00	0,00	662.067,38
630	03	6	1	1	Temsil, Ağırhama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	0,00	0,00	662.067,38
630	03	6	2	0	Tanıtma Giderleri	0,00	0,00	35.400,00
630	03	6	2	1	Tanıtma, Ağırhama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	0,00	0,00	35.400,00
630	03	7	0	0	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım Ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	659.503,12
630	03	7	1	0	Menkul Mal Alım Giderleri	0,00	0,00	340.857,57
630	03	7	1	1	Büro ve İşyeri Mal ve Malzeme Alımları	0,00	0,00	100.448,05
630	03	7	1	00	Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları	0,00	0,00	180.408,02
630	03	7	2	0	Gayri Maddi Hak Alımları	0,00	0,00	1.386,50
630	03	7	2	1	Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yapımları	0,00	0,00	0,00
630	03	7	2	00	Diğer Gayri Maddi Hak Alımları	0,00	0,00	1.386,50
630	03	7	3	0	Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	317.259,05
630	03	7	3	1	Tefrişat Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	5.535,00
630	03	7	3	2	Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	6.025,08
630	03	7	3	3	Taşıt Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	237.859,30
630	03	7	3	00	Diğer Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	67.838,77
630	03	8	0	0	Gayrimenkul Mal Bakım Ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	79.040,18
630	03	8	1	0	Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	13.743,58
630	03	8	1	00	Diğer Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	13.743,58
630	03	8	2	0	Lojman Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	65.296,60
630	03	8	2	1	Lojman Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	65.296,60
630	03	9	0	0	Tedavi Ve Cenaze Giderleri	0,00	0,00	309.668,72
630	03	9	3	0	Cenaze Giderleri	0,00	0,00	309.668,72
630	03	9	3	2	Mezar ve Şehitlik Yapım ve Bakım Giderleri	0,00	0,00	309.668,72
630	05	0	0	0	Carli Transferler	0,00	0,00	68.827,84
630	05	3	0	0	Kar Amacı Götmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	0,00	0,00	68.827,84
630	05	3	1	0	Kar Amacı Götmeyen Kuruluşlara	0,00	0,00	68.827,84
630	05	3	1	5	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	0,00	0,00	68.827,84
630	07	0	0	0	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	839.280,63
630	07	1	0	0	Yurtiçi Sermaye Transferleri	0,00	0,00	839.280,63
630	07	1	1	0	Genel Bütçeye Sermaye Transferleri	0,00	0,00	839.280,63
630	07	1	1	1	Genel Bütçeye Sermaye Transferleri	0,00	0,00	839.280,63
630	11	0	0	0	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	0,00	0,00	711.372,18

ERZURUM YATIRIM İZLEME VE KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI 2018 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

630	11	5	0	0	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklar	0,00	0,00	711.372,18
630	12	0	0	0	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	0,00	0,00	34.344,30
630	12	3	0	0	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0,00	0,00	34.344,30
630	12	3	6	0	Kira Gelirleri	0,00	0,00	34.344,30
630	12	3	6	1	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	0,00	0,00	34.344,30
630	12	3	6	1	Kültür Amaçlı Tesis Kira Gelirleri	0,00	0,00	34.344,30
630	12	3	6	1	Lojman Kira Gelirleri	0,00	0,00	34.344,30
630	12	3	6	1	Sosyal Tesis Kira Gelirleri	0,00	0,00	34.344,30
630	12	3	6	1	Taşınmaz Kiralan	0,00	0,00	34.344,30
630	12	3	6	1	Ercimsiz Gelirleri	0,00	0,00	34.344,30
630	12	3	6	1	Spor Tesisi Kira Gelirleri	0,00	0,00	34.344,30
630	14	0	0	0	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	0,00	0,00	0,00
630	14	1	0	0	Kırtasiye Malzemeleri	0,00	0,00	0,00
630	14	5	0	0	Temizleme Ekipmanları	0,00	0,00	0,00
630	14	6	0	0	Giyecek, Mutfak ve Tuvalet Malzemeleri	0,00	0,00	0,00
630	14	12	0	0	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	0,00	0,00	0,00
630	30	0	0	0	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	0,00	0,00	412.316,43
630	30	6	0	0	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	0,00	0,00	412.316,43
630	30	6	5	0	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	0,00	0,00	322.310,75
630	30	6	5	1	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	0,00	0,00	318.190,75
630	30	6	5	0	Diğer Giderler	0,00	0,00	4.120,00
630	30	6	6	0	Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	0,00	0,00	90.005,68
630	30	6	6	0	Diğer Giderler	0,00	0,00	90.005,68
630	99	0	0	0	Diğer Giderler	0,00	0,00	0,00
630	99	99	0	0	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	0,00	0,00	0,00
GİDERLER TOPLAMI :						0,00	0,00	36.879.966,44